Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT | ÅRGÅNG 122 | NR 7 2021

Svensk post-filateli 1975-cirka 2000 – Sparande

Posten & Kriget – Regelverket för brevens innehåll

Världens frimärksländer – Åland

Vykortsgalleri – T.R.N.

Færøske frimærker

Julemærker, årbog og årsmappe

Julemærker 2021
Årets julemærker viser portrætfotos af får med blomsterpynt på hovedet. Harriet Olafsdóttir er fotograf, bonde og entreprenør, og kendt for sine flotte plakater af gårdens får.

Overskuddet af julemærkesalget går til den færøske julemærkefond, der har til formål at yde støtte til diverse tiltag for børn og unge på Færøerne.

Årbog 2021
Vores mest eksklusive produkt hvor du sammen med frimærkerne får serveret den interessante historie bag hver udgivelse med flotte billeder og tekst. Et gratis Slania sorttryk er inkluderet.

Årsmappe 2021
Kunne du tænke dig at få alle årets frimærker på én gang - nemt og bekvemt? Så er årsmappen et godt alternativ, da den indeholder alle årets frimærker og miniark.

Bestil nemt og bekvemt på www.stamps.fo

Posta Stamps, Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn, Færøerne

Tel. 00298 346200
stamps@posta.fo

Posta
FAROE ISLANDS

Julklappstips!

Årsbok
PRIS: 849 KR

Årssats
PRIS: 834 KR

Häftesårssats
PRIS: 1002 KR

Årsprodukterna finns att köpa i vår e-butik från den 11 november Postnord.se/butik

postnord

Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT

Vid medlemsfrågor/utebliven tidning, kontakta SFF:s kansli: 073–203 02 00

Filatelisten är Sveriges Filatelistförbunds medlemstidning

Adress:
SFF-Filatelisten
Teknikringen 1E
SE-583 30 LINKÖPING

Tel: 0722–52 77 92

Internet & e-post
htpps://sff.nu
redaktion@sff.nu

Redaktör och ansvarig utgivare:
Ulf Nilsson

Utgivningsplan 2021:
Vår: vecka: 5, 10, 15, 20
Höst: vecka: 35, 40, 45, **50**

Annonspriser:

1/1 sida	3.680:-
1/2 sida	2.140:-
1/4 sida	1.200:-
1/8 sida	600:-
1/16 sida	350:-
Småannons	50:-

Annonsbokning till nästa nummer senast 24 november!

Svensk Filatelistisk Tidskrift utkommer 2021 med 8 nummer och trycks hos Exakta i Malmö.

Prenumeration: 580:-/år (inom Sverige)

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material, ansvaras ej. Den som sänder material till SFF-Filatelisten anses medge elektronisk publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Bästa samlarvänner!

Här kommer höstens tredje nummer av Filatelisten, och när detta skrivs går vi strax över från sommartid till vintertid och säsongen är åter igång med medlemsmöten, frimärks- och vykortsmässor, auktioner och inte minst firandet av Frimärkets Dag den 13 november.

Passar på att åter påminna om talongerna för gratis småannonser som i slutet av förra året erhölls i samband med inbetalningsavin och medlemskortet. Annonsmanus för dessa sänds numera till redaktionen (ej till medlemskansliet). Läs mer på sidan 54.

Nästa nummer utkommer den 17 december. Notera gärna att sista dag för eventuell annonsbokning är den 24 november. Artikelbidrag däremot måste som tidigare vara redaktionen tillhanda senast fyra veckor före utgivningsdagen.

Ulf Nilsson

PS. Artiklar och läsarinlägg tas gärna emot med e-post, redaktion@sff.nu, och helst som bifogade worddokument. Observera att bilder och illustrationer (upplösning lägst 300 dpi) inte ska inkluderas i dokumentet utan måste bifogas som egna bildfiler (helst jpg-format). DS.

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

Förbundskansli:

Kansli:	Elisabeth Björklund Joback
Besöksadress:	Glasfibergatan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress:	Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon:	073–203 02 00 (helst måndag–torsdag 09.00–11.00, andra tider kan du lämna ett meddelande eller skicka ett mejl)
E-post:	kansli@sff.nu

Internet: htpps://sff.nu

Bankgiro: 568–1580

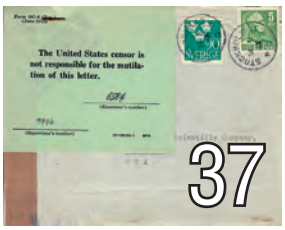

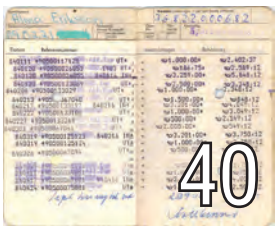

Innehåll

16 Anders Uggla berättar om felaktiga etikettutskrifter från en finländsk FRAMA-maskin.

24 Vykortsgalleri nummer 82 – Signaturen T.R.N. John Fritz visar sina personliga favoriter.

37 Posten & Kriget. Kjell Nilson redogör i det här numret för regelverket för innehållet i försändelser och brott mot det regelverket.

40 Svensk post-filateli – År 1975 till cirka 2002. Av och med Giselher Naglitsch. I den här sjunde delen av åtta tar Giselher upp postens bankrörelse, bland annat sparande och övriga banktjänster.

Dessutom

14 Fem frågor om Nordisk Filateli
18 Slaniasamfundet uppmärksammade 100-årsminnet
20 Hans Egede, Grönlands apostel
22 Världens postkontor och brevlådor
48 Hedin, Lagerlöf och Bileski
50 Föreningsnytt

I varje nummer

6 Ordföranden har ordet
8 Styrelsen informerar
10 Klubbat på auktion
12 Filatelistens samlarskola
31 Nya nordiska utgåvor
34 All världens frimärksländer
52 Firardags
53 Tävling
54 Samlarannonser
56 Sammanträden
59 Kalendarium
60 Annonser

Nästa nummer kommer ut den 17 december

Sveriges Filatelistförbund

Glasfibe gatan 8
125 45 Älvsjö
Tel 073-203 02 00
www.sff.nu

Ordförande:
Rikard Azelius
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande:
Lars Nordberg
Maskinmästaregatan 2, 233 43 Svedala

Ulf Nilsson
Riksvägen 4, 241 94 Hurva

Ivan Forsgren
Åldermansvägen 36, 904 21 Umeå

Jan Palmén
Hjortstigen 4, 518 41 Sjömarken

Cajsa Ojakangas
Hjärnegatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Lars-Håkan Jonasson
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Revisorer:
Jan-Olof Ljungh
Falsterbovägen 100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren
Blåbärsgatan 21, 212 29 Malmö

Valberedning:
Christer Karlsson (sammankallande)
Rönnbärsvägen 17, 711 33 Lindesberg

Riksföreningar:
Asiensamlarna:
Christer Svensson
Kattfotsbacken 12, 165 73 Hässelby

Bältespännarna:
Christer Wahlbom
Humlegränd 6A, 179 60 Stenhamra
http://sff.nu/baltespannarna/

Gränsföreningen för filatelins främjande
www.sff.nu/gf/

Hembygdsfilatelisterna
Anders Bock
Runebergsgatan 3, 114 29 Stockholm
http://sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Häftessamlarna:
Bo Göransson
Emil Spelares väg 4, 395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

Islandssamlarna:
Lars-Ove Pehrsson, Högstigen 5, 183 56 Täby
www.islandssamlarna.se

Rysslandssamlarna:
Christer Warfvinge
Stångholmsbacken 42, 127 40 Skärholmen
http://sff.nu/rysslandssamlarna/

SSPD – Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation:
Leif Ruud, Malmvägen 48, 141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet:
http://slaniasamfundet.se

Svenska Motivsamlare SMS:
Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen:
Benny Kullinger
Höganäsgatan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Sveriges Militärpostsällskap:
Jan-Ove Brandt, Ripstigen 1, 8 tr, 170 74 Solna
www.smps.se

Ordföranden har ordet

Många klubbar och föreningar har nu dragit igång höstens verksamhet och även börjat planera för vårens aktiviteter. Det känns som om saker och ting långsamt normaliseras och att säkra möten kan hållas. Klubbmöten är för många av oss inte bara trevliga utan också viktiga för att kunna diskutera filatelistiska frågor.

Intresset för auktioner är fortsatt stort och man läser med stort intresse rapporterna i Filatelisten om auktionsresultaten. Det är roligt att det inte bara är dyrare objekt som intresserar, utan även moderna objekt med lägre värde är gångbara. Vi har tidigare rapporterat om att intresset för förbundets sida Samlamera har ökat och aktiviteterna fortsätter glädjande nog att växa.

Förbundsstyrelsen tar tillfället i akt och kommer att träffas i samband med utställningen Eslövia 2021. Tanken är då att styrelsen fortsätter med det strategiarbete som inleddes vid mötet i Älvsjö i september. Vi ska arbeta med att ta fram en konkret handlingsplan för det fortsatta arbetet med strategin. Denna tänker vi presentera lite längre fram.

Förbundsstyrelsen har också påbörjat arbetet med förberedelserna inför kongressen i Täby. Mycket talar nu glädjande nog för att kongressen kan genomföras med fysisk närvaro i Täby i början av april 2022, vilket vi planerar för.

Arbetet med Eslövia 2021 går nu in i sin slutfas med mindre än två veckor till dess utställningen öppnar. Jag kan lova att det blir en utställning med många intressanta exponat. Det kommer dessutom att visas ett 20-tal nya exponat i den regionala utställningen, som ska bli intressanta att se.

Det finns dessutom sju inbjudna exponat som alla är mycket sevärda. Samarbetet mellan SFF och SFU fortsätter även på detta plan och vår gemensamma kanslichef kommer att vara på plats i vår gemensamma monter på utställningen.

Jag hoppas så många som möjligt av er, både gamla och nya medlemmar, får tillfälle att besöka utställningen Eslövia 2021 den 5 till 7 november 2021.

Rikard

Välkommen till våra auktioner

AB PHILEA

Myntauktion 21	13 nov 2021
Kvalitetsauktion 389	25 nov 2021
Auktion 390	15-16 dec 2021

Alla auktioner LIVE på internet – 389 och Myntauktionen dessutom i sal. Se status, bjud och betala dina fakturor direkt på www.philea.se

Vi söker inlämningar för kommande auktioner. Välkommen att kontakta oss! Vi har mycket bra möjlighet att sälja dina objekt till bra pris.

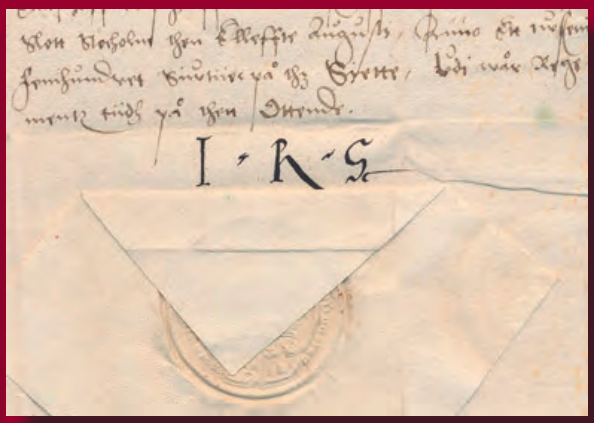

Kommer att säljas på kvalitetsauktion 389 i november.

AB PHILEA
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm
Tfn 08-640 09 78
auction@philea.se

SVERIGES FRIMÄRKS HANDLARE FÖRBUND

Vi har även kontor i Göteborg, Malmö, Kalmar, Skara, Uppsala, Vindeln och Helsingfors.

www.philea.se

Philea shop
www.philea.se/shop

Ny onlinebutik med tusentals objekt till fasta priser utan provision

www.philea.se/shop webshop@philea.se

Styrelsen informerar

Finns inget att rapportera. **Förbundsstyrelsen**

Den 13 november är det dags för Frimärkets Dag. Huvudtemat i år är Friluftsliv i vintertid.

38 föreningar arrangerar, varav fyra är klubbar tillhörande Sfu, och det viktigaste med denna dag är att visa upp föreningarnas verksamhet och att locka nya medlemmar till att samla frimärken, vykort och annat med anknytning till vår hobby.

Vi uppmanar alla föreningar att skicka oss lite bilder samt bildtexter som läggs ut på vår hemsida, och några hamnar även i denna tidning. Mejladress: info@sff.nu och med kopia till redaktion@sff.nu (observera att bilder måste skickas som bifogade filer, det vill säga inte inlagda i själva mejlet).

Det blir Frimärkets Dag på följande platser, observera dock att en del föreningar arrangerar på andra datum vilka då nämns inom parentes:

Arboga, Bollnäs (11/11), Borås, Falkenberg, Falun, Helsingborg, Järfälla, Jönköping (2 platser), Karlskrona, Katrineholm, Kil, Landskrona, Kungsbacka, Leksand, Mora, Osby, Oxelösund, Sjöbo (4/12), Vaggeryd, Skillingaryd, Solna (13–14/11) Sollentuna, Stenungsund, Sundsvall, Svedala, Torshälla, Trollhättan (20/11), Uddevalla (14/11), Umeå, Vindeln, Vällingby, Värnamo, Västerås (14/11), Älmhult, Ängelholm och Östersund.

Mer information finns på www.sff.nu/fd2021/

Dags att anmäla sig till NorrPhil 2022

Det är hög tid att anmäla sig till NorrPhil 2022, den 4–6 mars i Täby. Anmälningstiden går ut 15 november och det går utmärkt att anmäla sig via e-post. Detta gäller även dig som vill delta i debutantutställningen.

Bulletin 1, med alla bestämmelser för utställningen, finns på utställningens hemsida (www.norrphil2022.se), på Sveriges Filatelistförbunds hemsida (www.sff.nu) samt på Norrorts Frimärksförenings hemsida (www.norrphil.se).

Bulletin 2 kommer att skickas ut under första halvan av december, samt läggas ut på hemsidorna ovan. Där kan du läsa om alla praktiska saker som du behöver veta. Utställningens hemsida kommer att hållas fortlöpande uppdaterad.

Planera för att komma till Täby i mars. Det är det stora filateli- ventet under 2022 i Sverige.

Mats Söderberg
Ordf. i utställningskomittén

Sveriges Filatelistförbund –Kongress 2022

Kallelse till Sveriges Filatelistförbunds kongress den 2-3 april 2022

Kongressen kommer att hållas i Kulturhuset i Täby. Kongressen 2020 hölls digitalt. Eftersom alla ärenden inte hanterades då, så flyttades de kvarstående t.ex. motioner m.m. till denna kongress.

Preliminära tider

Vi börjar med lunch lördag den 2 april kl. 12:00 och kongressen startar kl. 13:00. Målet är att den skall avslutas senast kl. 13:00 dagen därpå.

Motioner

De motioner som lämnats till kongress 2020 kommer att behandlas om motionären inte har andra önskemål. Nya motioner skall vara kansliet tillhanda senast 15 december 2021.

Deltagande

Medlem som önskar närvara vid förbundskongressen ska anmäla sitt deltagande till förbundskansliet senast den 15 februari 2022.

Delegater

Förening med högst 50 SFF-anslutna medlemmar äger rätt att utse ett ombud. Förening med fler SFF-anslutna medlemmar utser därutöver ett ombud för varje ytterligare påbörjat hundratal SFF-anslutna medlemmar. Ingen förening äger rätt att utse fler än åtta ombud. Anmälningsblankett skickas ut till klubbarna och finns snart på hemsidan.

Hotell

Vi har ett avtal med Scandic Täby som ligger på gångavstånd från Kulturhuset. Priser mm kommer inom kort på hemsidan.

VÄLKOMNA!

Sveriges Filatelistförbund
Styrelsen

Läs tidningen som är störst i Norden
•
FILATELI.SE

HUVUDSPONSOR KONGRESS 2022

Postiljonens auktion avklarad

Klubbat
på auktion
~ Fredrik Ydell ~

Vid deadline till förra numrets artikel hade just Postiljonens katalog kommit på deras hemsida, och någon vecka senare kom katalogen i brevlådan. Då hann man bara ögna igenom katalogen på hemsidan snabbt, men nu skall vi gå lite mera på djupet och titta på de objekt som fanns i katalogen, och även se hur dessa objekt såldes.

Postiljonen hade sin höstauktion från den 30 september till den 2 oktober, och det svenska materialet såldes den 2 oktober.

Postiljonen hade till denna auktion fått in en stor inlämning från den amerikanska gentlemannen Warren Grosjean. En person som redan på 1920-talet började samla frimärken och nu hade bestämt sig att sälja. Intressant är att han samlade på de klassiska emissionerna från Danmark, Norge, Finland och även Sverige. Ett samlingsområde som kanske inte är det vanligaste om man kommer från Amerika. Men han gjorde det på ett mycket bra sätt, och många av de bättre objekten hos Postiljonen, från dessa länder, kom just från Warren Grosjeans samlingar. Av alla skillingmärken och brev som nu var med var runt 60 procent från Warren Grosjeans samling. Och det fanns en hel del stora sällsyntheter, som inte varit ute på auktion under en lång tid.

Ett av de få kända ostämplade 4-blocken av 4-skillingen med marginalkanten kvar blev dock osålt med ett utrop på 20 000 euro. Idag finns det fyra stycken kända ostämplade 4-block. Nyansen på detta 4-block var den ganska svåra b-nyansen. Även om det fanns några mindre skavanker på blocket (ett litet tunt veck och en bläckfläck i pappersmarginalen), så var det ett väldigt vackert 4-block. Detta ingick dock inte i Warren Grosjeans inlämning.

En ovanlig variant på 4-skillingen är delvis otandad. Ett sådant hade Postiljonen och den hade åtminstone en sida otandat (ytterligare någon sida kan nog vara klippt). Denna ovanliga variant såldes för 850 euro, startpriset var 750 euro.

Från det berömda ”Lyckebyfyndet” fanns en ostämplad 4-skilling i m-nyansen till salu. Ett otroligt vackert märke som skulle passa i de flesta samlingar, som hade en mer eller mindre perfekt centrering och tandning, och fått 5,5,5 på intyget från HOW. Utropet var dock satt till hela 15 000 euro, men detta förskräckte inte den nya köparen som betalade 18 000 euro.

Man kunde köpa ett snyggt skillingbrev från Stockholm i juni 1857 till Finland för 2 000 euro och då var frankeringen två 6-skillingar och en 8-skilling (utgörande porto på 20 skilling). Samtidigt fanns det ett annat brev med samma frankering, också från Stockholm men i februari 1856, även det till Finland. Detta brev betalade den nya ägaren 20 000 euro för. En väldigt stor prisskillnad mellan två liknande brev. Orsaken var nu att på det dyrare brevet satt två 6-skillingar i den ovanliga a^2-nyansen, medan på det billigare brevet var nyansen på 6-skillingarna a^1. En liten nyansskillnad som gör stor skillnad på priset.

En 8-skilling som hade fått 5,5,5 på intyget av HOW, var stämplad perfekt i Ullånger den 26 juli 1857, och just detta märke har suttit i en del stora samlingar innan, bland annat i Lauson Stone’s Grand Prix-samling. Den hade fått ett utrop på 5 000 euro, och den nya köparen fick betala 6 500 euro.

En annan 8-skilling var också stämplad i Ullånger, nu den 2 maj 1858, och märket hade den svåra g-nyansen, men även ett marginalvattenmärke som gör detta märke mycket ovanligt. Bara ett fåtal märken med marginalvattenmärken är kända och detta med en närmast perfekt Ullånger-stämpel. Utropet var satt till 5 000 euro, och märket såldes för just detta pris.

En väldigt snygg ostämplad 4-skilling i m-nyansen, som fått 5,5,5 i intyget av HOW, såldes på Postiljonens höstauktion för 18 000 euro. Och ett mer eller mindre lyxexemplar av 8 skilling, i f-nyansen, med en avstämpling från Ullånger i juli 1857, såldes för 6 500 euro.

Det finns idag 16 kända skillingbrev med frankeringen en 6-skilling plus två 24-skillingar till USA. Ett av dessa är skickat till en herr Ohlson i Bishop Hill i Nordamerika och hade ett utrop på 4 000 euro. Brevet var snyggt stämplat i Söderhamn och hade många olika transitstämplar på vägen till USA, bland annat i Ystad, Stralsund, Aachen och Boston. Brevet är avbildad i boken ”Swedish Letter Rate to Foreign Destinations”, och har suttit i en del storsamlares exponat. Efter en kamp mellan två skånska onlinebudgivare fick den nya ägaren betala 7 500 euro. Brevet kommer troligen med i ett exponat på utställningen Eslövia 2021 i början av november.

Ett trevligt skillingbrev i andra viktklassen till Holland i oktober 1857 med en frankering på hela 60 skilling (två 6-skillingar och två 24-skillingar), från den så kallade ”Drottning”-korrespondensen, skrivet av Louisa från Holland som senare blev drottning av Sverige, såldes för 4 000 euro. I dag känner vi endast till fem liknande brev med denna frankering till Holland. Brevet hade en tydlig stämpeldokumentation från Stockholm till Haag, och de orter brevet har passerat. Brevet sitter nu i en svensk guldsamling och kommer att visas under utställningen Eslövia 2021.

Ett väldigt ovanligt ”Die Proof” på 12 öre Vapen, i svart färg, såldes för 11 000 euro. Utropet var 5 000 euro, och även detta märke har suttit i Lauson Stone’s Grand Prixsamling. Och enligt uppgift är detta det ena av två kända exemplar.

Den intressanta ”Tåg”-stämpeln som fanns i Eslöv brukar man då och då hitta på 12 öre vapenbrev. Men att hitta den på ringtypsbrev är betydligt svårare. Nu fanns det hela tre ringtypsbrev med denna säregna stämpel (Postiljonen hade också stämpeln på flera 12 öre vapenbrev). Ett av breven var frankerat med fyra stycken 3 öre ringtyp, stämplat med ”2 Tåg” i april 1873. Ett väldigt snyggt brev och det såldes för 240 euro. Det andra brevet var frankerat med två 6 öre ringtyp och stämplat med ”4 Tåg” i juni 1873, och klubbades för 220 euro. Även det tredje brevet hos Postiljonen var stämplat ”4 Tåg” i november 1873 och frankeringen bestod av två 3 öre ringtyp och en 6 öre ringtyp. Detta brev fick den nya köparen betala 600 euro för att införliva i sin samling. Tilläggas kan göra att just ”4 Tåg” är relativ svår att hitta på brev och endast några få brev är kända.

Ett väldigt intressant posthistoriskt brev var ett ringtypsbrev frankerat med 12 öre, för inrikesbrev, stämplat med en järnvägsposstämpel i januari 1873, och skickat till Landskrona. Brevet har blivit lösenbelagt med 18 öre, och lösenbeloppet har betalats med frimärken på brevets framsida. För att få ihop 18 öre, så har betalningen gjorts med en 12 öre ringtyp, en 3 öre ringtyp och sedan med en 3 öre Liggande lejon. Denna kombination av lösen gör detta brev unikt, och borde vara mycket intressant för flera samlare. Trots ett par defekter, till exempel är 3-öringen ringtyp skadad, så är det ett mycket intressant brev. Utropet var satt till 750 euro, och den klubbades bort först vid 1 000 euro.

Samlare som saknar den sällsynta varianten 20/30 ringtyp och inte är beredda att betala allt för mycket, hade nu ett exemplar stämplat i Örnsköldsvik 1880 med utropet 750 euro. Ett lågt utropspris för denna variant som brukar kosta betydligt mera. Men så var tandningen inte 100 procent bra, centreringen lite sned och stämpeln var heller inte den bästa. Till slut så klubbades märket för 1 700 euro.

Månadens resultat av de obligatoriska ostämplade 55 och 80 öre Medaljong, de så kallade Värnamomärkena, är följande. 55-öringen med vattenmärke KPV och intyg från Franz Obermüller med betyget 5,5,5 såldes för 2 500 euro. 80-öringen med intyg av HOW, också med betyget 5,5,5, gick för 3 200 euro.

Ett trevligt USA-brev skickat från Söderhamn i augusti 1857. Köparen betalade 7 500 euro vid Postiljonens auktion den 2 oktober.

Detta Die Proof för 12 öre vapen såldes för 11 000 euro. Detta är ett av de två kända exemplaren.

Filatelistens Samlarskola Nr 224

Bluff & Båg

Sveriges Frimärksungdom ger ut medlemsbladet Sfung med sex nummer per år. Det är en färgstark publikation som vänder sig till landets yngsta samlare. I många år har jag där bidragit med texter under rubriken Bluff & Båg. Där har jag presenterat frimärken som inte är det de ser ut att vara och som inte finns med i våra vanliga frimärkskataloger av det simpla skälet att de inte är postala utgåvor utgivna av en legitim postoperatör och att de aldrig varit avsedda att betala portot på en försändelse.

En av de viktigaste orsakerna till att dessa ”frimärken” har tryckts är naturligtvis en önskan att tjäna lättvindiga pengar på oss samlare. En annan anledning kan vara att man vill göra propaganda av någon politisk anledning.

Jag skull vilja dela upp dessa påstådda frimärken i fyra större grupper: (1) frimärken utgivna av exilregeringar och andra exilgrupper, (2) märken tryckta av olika revolutionära rörelser, (3) lokalpost för mer eller mindre obebodda öar och slutligen (4) frimärken av fantasikaraktär. I den sistnämnda kategorin kan det handla om existerande geografiska områden eller om helt påhittade territorier och länder. Ofta har man valt avlägsna eller i stort sett okända öar.

I den här lektionen tar jag inte upp alla de illegala utgåvor som dagens samvetslösa frimärksentreprenörer låter trycka upp för existerande länder. Detta är ett problem som jag tidigare berört i flera lektioner av vår Samlarskola. Många av dessa bluffmärken har fått mycket stor spridning varför det kan vara lämpligt att nämna några av de mest förekommande områdena.

Efter andra världskriget ändrades de politiska förhållandena i östra Europa där de olika staterna fick socialistiska regimer under ledning av Sovjetunionen. Så var fallet även i Albanien. Utomlands etablerades ett antal exilgrupper som på olika sätt kämpade mot den nya regimen i Tirana. Som ett led i denna kamp gav de ut ”frimärken” och då säkert i samarbete med diverse entreprenörer i frimärksbranschen. År 1945 kom den första serien på fyra valörer med porträtt av Roosevelt, Kastrioti (mest känd som Skanderbeg) och Churchill. Denna utgåva har fått en enorm spridning. Det finns en variant där den brittiske premiärministern fått namnet stavat som Churcill. Sju år senare kom en nytryckning med tillägg av årtalet 1952.

Rumänska politiker etablerade en exilregering i Madrid. Uppenbarligen kände de sig hemma i Francoregimens Spanien. De första frimärkena gavs ut år 1954 och de ser exakt ut som om de vore rumänska utgåvor. Utgivningen fortsatte fram till åtminstone 1969. Motiven hade ibland ett mycket starkt politiskt innehåll som varnade för kommunismens faror. Det här visade märket gavs ut i samband med en jordbruksutställning i Madrid 1956 där det även fanns ett exponat med rumänska frimärken.

Kroatien hade under kriget haft en fascistisk regim som samarbetade intimt med nazisterna i Tyskland. Efter kriget gav flera exilgrupper ut ”frimärken”: 1949 UPU 75 år, 1953 Blommor, 1953 Fåglar och 1957 Kroatisk kultur för att bara nämna de tidigaste. En del utgåvor gavs ut av en kroatisk exilgrupp i Buenos Aires. Speciellt har utgåvorna från 1949 och 1953 fått enorm spridning.

Nagaland ligger i nordöstra Indien och här har länge olika etniska grupper bedrivit en väpnad kamp mot de indiska myndigheterna. Det är synnerligen tveksamt om de har organiserat någon egen postal verksamhet med frimärksutgivning. Med stor sannolikhet har frimärkena från Nagaland tillverkats och saluförts av samme handlare som även tillverkade frimärken för Staffa (se nedan). De första utgåvorna från 1969 visade fåglar och djur. Sedan har det blivit mängder av för Nagaland helt irrelevanta motiv.

Staffa är en liten ö i Hebriderna i Skottland. Den är världsberömd för Fingal's Cave, en grotta som lockar många besökare varje år. En av dessa var den franske författaren Jules Verne som förlade handlingen i en av sina romaner till just Staffa. Även kompositören Mendelsohn besökte ön år 1929 vilket resulterade i ouvertyren *Hebriderna*. Staffa är obebodd men det är ändå möjligt för turister att göra dagsbesök på ön. År 1969 installerades en brevlåda på ön och det blev möjligt att posta både brev och vykort som sedan transporterades till närmaste postkontor. Frimärken gavs ut och det blev en helt legitim men förmodligen ganska onödig lokalpost.

Men allt ändrades när frimärkshandlaren Clive Feigenbaum efter några år tog över utgivningen av frimärken. Fram till 1986 hade han låtit trycka fler än 1 550 frimärken och block och det har förmodligen producerats ytterligare ett stort antal sedan dess. Dessa "frimärken" har aldrig varit i närheten av Staffa. De har ofta tryckts i små ark med åtta olika märken och även med påtryckta stämplar.

Det finns faktiskt ett område på ön Timor som heter Occussi-Ambeno (även om stavningen är något annorlunda idag). Området tillhör numera Östtimor och var tidigare en portugisisk koloni. Det finns dock hundratals frimärken med landbeteckningen Occussi Ambeno. Här handlar det om fantasimärken som tillverkats av Bruce Henderson (även känd som Grenville), en välbekant samlare i Nya Zeeland. Han har även ett litet tryckeri och flertalet märken har han nog tryckt själv. Det hela har blivit något av en affärsverksamhet då han säljer sina märken på eBay. Henderson har skapat en fantasistat som leds av en sultan men filateliavdelningen ligger passande nog i Auckland.

År 1977 inledde Bruce Henderson ett samarbete med Filanumismática i Spanien som under några år tryckte och saluförde frimärken från Occussi-Ambeno. Dessa mycket vackra och vältryckta motivfrimärken (Drottning Elizabeth II, fåglar, segelfartyg) har fått stor spridning trots att de kommer från ett en påhittad stat.

Man kan förvisso samla dessa ofta mycket spännande utgåvor men det är samtidigt viktigt att man känner till deras bakgrund. Även om våra vanliga kataloger inte listar dem så finns det trots allt katalogiseringar av många av de här beskrivna områdena.

Christer Brunström

Var i hela världen..

Under 1800-talet var det många stater som tyckte att det räckte med att visa ett porträtt av regenten eller statsvapnet på sina frimärken utan att ange något landsnamn. Storbritannien är ju ett lysande exempel på just detta.

År 1895 kom en ny bruksserie i Tyskland och man nöjde sig då med ordet REICHSPOST för att ange frimärkenas ursprung.

Christer Brunström

Fem frågor om Nordisk Filateli

Lars Nordberg, SFF:s vice ordförande, ställer fem frågor till Jonas Hällström som är ny chefredaktör för Nordisk Filateli.

Jonas, varför har du köpt Nordisk Filateli?
– Den här hobbyn har givit mig så otroligt mycket som människa, många vänner och fantastiskt mycket positiv bekräftelse på många olika sätt. Redan 38 år gammal fick jag Strandellmedaljen av Sveriges Filatelistförbund och blev hedersmedlem. Jag känner nu att jag har så ”tungt bagage”, att jag vill ge tillbaka mycket till hobbyn. För att nå så många som möjligt är då det bästa sättet att skriva och publicera. Nordisk Filateli startade redan 1937 och har en fantastisk tradition med att publicera i skrift både nyheter och fakta om frimärken, vykort, posthistoria samt cinderella (bältesspännarfilateli). Jag köpte tidningen för att fortsätta och utveckla den traditionen.

Hur har Nordisk Filateli redan förändrats med dig som chefredaktör?
– Alla ser det direkt: tidningen är fysiskt större, den är fysiskt tjockare – alltså mer innehåll – och den har ett fantastiskt kompetent innehåll som håller en unik bredd och mångsidighet. Vi har gjort om tidningen till ett ”magasin” som också gestaltar ”livsstilen” med vår fina hobby. Tidningen kommer fem gånger om året och redan under detta första år med mig som chefredaktör har medarbetarna och jag publicerat/presterat mer än 700 sidor.

Vad har du som kortsiktigt mål, Jonas?
– Mitt kortsiktiga mål är att alla medlemmar i Sveriges Filatelistförbund också prenumererar på Nordisk Filateli.

Finns det inga konflikter med det målet?
– Nej, absolut inte. Själv prenumererar jag på fler än 15 tidningar om frimärken, vykort och posthistoria. I Sverige finns bara två rikstidningar om dessa områden, och ’SFT Filatelisten’ är en medlemstidning, medan Nordisk Filateli är en fristående prenumerationstidning. Inte på något område konkurrerar vi, tvärtom finns vi till för varandra för att göra hobbyn starkare. Våra respektive erbjudanden är fristående från varandra och konkurrerar inte. Jag anser att vi tvärtom behöver varandra, det är därför jag säger att mitt mål är att alla medlemmar i SFF också prenumererar på Nordisk Filateli.

Om jag då säger lycka till Jonas, vad svarar du då?
– Då svarar jag tack, för det behöver jag, för det blir en tuff målsättning att uppnå. Men nu har vi tagit i hand på att arbeta tillsammans genom att vi pratar öppet om varandras erbjudanden. Den bästa tiden för Nordisk Filateli är nu och den nordiska tidningsfamiljen är så liten så den behöver alla läsare som samlar.

Nordisk FILATELI

ETABLERAD 1937

FRIMÄRKEN – POSTHISTORIA – VYKORT - CINDERELLA

1 FEBRUARI • 15 APRIL • 1 JULI • 15 SEPTEMBER • 15 NOVEMBER

Jonas Hällström
Chefredaktör

Den här tidningen är störst i den nordiska tidningsfamiljen och jag vill att alla ska läsa den, för det är den värd. Nu vill jag sälja en prenumeration också till dig!

LÄSER DU TIDNINGEN SOM ÄR STÖRST I NORDEN?

" Finns det någon filatelitidskrift i världen som håller högre standard? *" Världsklass*
" Tack för världens bästa frimärkstidning *" Stort grattis till en makalöst bra tidning*

Köp prenumeration nu online **filateli.se**

eller skicka ett vykort till redaktionen: Nordisk Filateli, Box 6099, 102 32, Stockholm

Felaktig utskrift från FRAMA-maskin

I februari 1996 åkte jag och min familj till Helsingfors med några vänner och deras barn. Vi hade blivit tipsade om ett aktivitetsmuseum utanför Helsingfors som heter Eureka som skulle vara trevligt att besöka för en familj. Sagt och gjort. Vi tog spårvagnen till museet. På museet fanns det många roliga aktiviteter att göra både för stora och små.

I museet fanns det också en FRAMA-maskin (nr.27) och om man postade brev i den speciellt uppsatta brevlådan så fick man också en specialstämpel som framtagits för museet.

Som filatelist så stoppade jag in lite mynt och tryckte sedan ut FRAMA-etiketter i olika valörer, en del för att använda på brev och andra för att spara. När småmynten började ta slut så stoppade jag in ett 10 mark mynt och funderade över vilka valörer jag skulle trycka ut. Jag var obeslutsam, tiden gick och plötsligen tyckte väl maskinen att nu fick det vara nog med tid. Maskinen tryckte själv ut en etikett och när jag tog ut den från facket så fick jag mig en stor överraskning. Etiketten visade 0000 P.

Då tänkte jag att jag gör likadant igen, men med den skillnaden att jag använder mig av ett 1 marks mynt eftersom det skulle bli billigare. Sagt och gjort, men tyvärr visade etiketten 0100 P som den skulle. Jag använde mig sedan av några få 10 marks mynt till och skapade då flera 0000 P etiketter (sju stycken).

Efter att ha varit hela dagen på museet återvände vi till Helsingfors. Där såg jag tre andra FRAMA-automater och utförde på samma sätt det jag gjort på Eureka, men tyvärr gav det inte

Sex stycken lösa 0000 p etiketter samt tre etiketter från andra automater där jag har gjort likadant som med den på Eureka, stoppat in 10 mark och väntat till maskinen själv skriver ut etiketten utan att jag själv valt belopp. Dessa maskiner är 02, 04 samt 23. Alla tre inne i Helsingfors. Även en Eureka-etikett med 0100 P (1 mark) där jag väntat på time out, men etiketten skrevs ut riktigt.

önskvärt resultat. Alla skrev riktigt ut 1000 P

Jag har tidigare sett i filatelistiska tidskrifter att dessa 0000 P etiketter kommer från folk som bytt pappersrullar i automaterna eller servat dem och sedan kontrollkört dessa med resultat av en 0000 P etikett som sedan har kommit ut på marknaden. Av den arten är således inte mina etiketter, utan jag skulle vilja påstå att detta är ett modernt feltryck.

Jag kan förstå att det finns folk som undrar varför jag inte offentliggjort detta tidigare, det är ju cirka 25 år sedan, men jag har haft fullt upp med annat och detta har inte varit prioriterat.

Man kan ju undra hur detta har gått till och jag har en teori. Jag är sedan några år pensionär, men har under den större delen av mitt yrkesverksamma liv jobbat med att skriva testprogram för större elektroniktillverkande företag i Sverige.

Min teori är att den mjukvara (det som styr maskinens beteende) som fanns i just den här maskinen och förmodligen andra också hade vad mjukvarufolk kallar en allvarlig ”bug” (felaktighet).

Sådana här maskiner har ett dataprogram som styr hur maskinen ska bete sig. I detta fall beter sig maskinen riktigt när någon stoppar in mynt i den och sedan kunden trycker på vilket belopp som önskas. Detta har säkert också testats när mjukvaran har testkörts och maskinen producerats.

Det jag råkade ut för var att maskinen inte fick någon knapptryckning i tid. Den tid maskinen är programmerad att något ska ha hänt. Istället får den en så kallad ”time out” och går in i ett annat tillstånd (mode) och trycker själv ut etiketten med det belopp som maskinen har emottagit och ej tidigare använt.

För den här typen av maskiner så är det skillnad på hur den beter

sig om man trycker ut ensiffriga belopp eller tvåsiffriga belopp och jag tror att man har missat ”10” i den kod som bara aktiveras vid ”time out”.

Förmodad felaktig kod i Eureka-maskinen vid ”time out”: Om beloppet är mindre än 10 gör så här ... Om beloppet är större än 10 gör så här ... Då skriver maskinen ut 0000 P om det belopp som finns till godo i maskinen är lika med 10 mark.

Riktig kod i andra maskiner vid ”time out”: Om beloppet är mindre än 10 gör så här ... Om beloppet är större än eller lika med 10 gör så här ... Då skriver maskinen ut 1000 P om det belopp som finns till godo i maskinen är lika med 10 mark.

Vykort som skickats från Eureka-museet med 0000 P etikett.

”Time out” funktionen är förmodligen också testad men min teori är att det inte har gjorts för 10 mark, bara för andra belopp.

Anders Uggla

Ny onlinebutik – köp till fasta priser utan provision!

Just nu fira vi 10.000 utlagda objekt:

Köp utvalda frimärken och brev till

20 % rabatt

fram till dess att ‘Black Week’ avslutas den 28 november.

BLACK WEEK

Philea shop

www.philea.se/shop

www.philea.se/shop

webshop@philea.se **Tfn 08-640 09 78**

Czeslaw Slania

Han kallas stickelns och stålgravyrens trollkarl av andra världsmästare i frimärksgravyr

Den 22 oktober skulle Czeslaw Slania ha fyllt 100 år, det skulle firas av Slaniasamfundet tillsammans med Krakows konstakademi, Polska Kulturinstitutet, Postnord och Postmusei vänner.

Vid en heldag i Slanias tecken träffades arrangörer och tillresta entusiaster på Postmuseum för att ta del av firandet. För dagen hade Postmuseum vigts till Slanias minne.

Postmuseum hade stått för inbjudan via ett rejält inbjudningskort som på framsidan visade ett för dagen nyutgivet frimärksblock med en gravyr som visar Slania i arbete utförd av en annan gigant inom gravyrkonsten Lars Sjööblom. Portovärde 100 kronor.

Passande nog heter utställningslokalen på Postmuseum Skattkammaren där Slanias arbeten visas, en lycka att se alla förevisade på ett så lättillgängligt sätt. Utställningen pågår till den 9 januari 2022.

På våning ett hedrades den nyligen avlidne mångårige ordföranden i Slaniasamfundet Lothar Heinrich med ett fint inramat foto av honom och en hedervärd nekrolog, flankerad av en blomsterbukett. Lothar var en glad och vänlig man och stor kännare och vän av Slania.

Vid Slaniasamfundets bord sköttes medlemsvärvning och försäljning av diverse utgåvor fermt av två representativa damer, Teresa Pawlak, medlem i samfundet, och Gunilla Korling, hustru till nuvarande ordföranden. Gunilla skötte dessutom med stor skicklighet dagens minnespoststämpel för Slaniasamfundet med avbildning av Slanias stickel, stämpeln hade tagits fram för dagen, ett vackert arbete av Anders Alexandersson, mångkunnig medlem av samfundet.

Vid andra bord fanns representanter för Postmusei vänner – Postnord som även hade en dagsstämpel från Postmuseum – och Polens Kulturinstitut, företrädda av Michael Piotrowski och Pawel Ruszkiweicz, direktör för Polska Kulturinstitutet.

Dagens påannonserade program såg ut så här:
Klockan 11.15 – *10 av 1000 får godkänt, Slanias eget val* – föredrag av Christina Jägerbäck, tidigare chef vid Posten Frimärken i Kista.

Michael Piotrowski vid Slanias examenarbete vid Krakows Konstakademi. Slaget vid Grunewald, konstnär Jan Matejko.

En jätte i miniatyr – en film av Anders Hanser.
Klockan 12.00–13.00 – Signerar Lars Sjööblom frimärken och produkter.
Klockan 13.00 – *10 av 1000 får godkänt, Slanias eget val.*
Klockan 11.00–15.00 – Slaniasamfundet presenterar sin verksamhet och sina aktiviteter för att fira Slania 100 år och sitt eget 40-årsjubileum med jubileumskort och minnespoststämpel. Här visas även den minnesbok över Slania som tagits fram i samarbete mellan Slaniasamfundets arbetsgrupp bestående av Rolf Korling, ordförande, Claes Fellström, sekreterare, och Arne Sandström kassör, Polska institutet i Stockholm och Krakows Konstakademi.
Klockan 17.00 till 19.15 var det ett specialprogram för särskilt inbjudna gäster. Christina Jägerbäck

höll sin eminenta föreläsning med bildspel om Slania och så visades filmen om Czeslaw Slania, som Anders Hanser vår tids erkände och kanske mest renommerade dokumentärfilmare, filmat och sammanställt. Anders Hanser drev under flera år en egen biograf med filmvisning av de egna filmerna i en lokal på Östermalm. Numera sker filmvisningarna ofta på andra biografer i Stockholm.

Ordförande Rolf Korling tackade samtliga för deras samarbete och presenterade Polens ambassadör Johanna Hofman som erhöll ett exemplar av den nyutkomna boken om Slania.

22 oktober avrundades med en god middag på en närliggande restaurang Rodolfino, och som alla födelsedagar gick även den här mot sitt slut, alla deltagande hade uttryckt sin stora belåtenhet med dagen och allt talar för succé.

Litet om arbetet bakom firandet. Redan tidigt år 2020 väcktes tankar om att celebrera dels Slanias 100-års dag den 22 oktober och Slaniasamfundets 40-årsdag. Men så inföll pandemin. Planerna fick läggas på hyllan, men i mars 2021 återupptogs tankarna på ett storslaget firande. Tanken var redan då att sammanställa en bok om Slania hans liv och hans arbete.

Tack vare ett generöst samarbete med Krakows Konstakademi och Polens Kulturinstitut kunde boken bli verklighet. Den delas ut som en medlemsförmån till medlemmarna i Slaniasamfundet. En vacker påkostad utgåva som endast tryckts i begränsad upplaga. Den är skriven både på polska och svenska och gavs ut i Polen samma dag som i Sverige. I Polen presenteras den vid invigningen av utställningen på Polska Nationalbanken, Narodowy Bank Polski, i Krakow.

Utställningen kallas Czeslaw Slania Czarodziej stalorytu, det vill säga, Czeslaw Slania Stålgravyrens trollkarl! Det har utlovats att den här utställningen ska komma till Sverige och visas även här efter att den blivit nedmonterad i Krakow den 30 november 2021.

Slaniasamfundet som numera omfattar flera svenska frimärksgravörer har till hedersmedlem utsett Lars Sjööblom som graverat det svenska frimärket som gavs ut den 22 oktober 2021 för att hedra Slania.

Jag personligen, som är medlem även i Slaniasamfundet, är tacksam för mitt medlemskap som nu renderade mig ett exemplar av boken som inte finns till försäljning utan enbart som en mycket väl mottagen lyxig medlemsförmån.

Samfundet har utrymme för fler medlemmar och medlemskapet är gratis. Du kan anmäla dig på hemsidan http://www.sff.nu/slania/

Anitha Schäfer

Polens ambassadör Johanna Hofman mottar boken i present.

Dessa herrar med den nya samutgåvan av boken om Slania på polska/svenska är från vänster Claes Fällström, Michael Piotrowski, Rolf Korling, Arne Sandström och Pawel Ruszkiewicz.

För senaste information. Gå in på förbundets hemsida! www.sff.nu

Hans Egede, Grönlands apostel

Den som närmare studerar Grönlands frimärksutgivning upptäcker snart en person, som uppmärksammats mer än någon annan (om vi räknar bort danska kungligheter). Hans Egede (1686–1758) var inte ens grönländare men han har förekommit fyra gånger på grönländska frimärken och 2021 var det dags igen. Då firades nämligen 300-årsminnet av Hans Egedes ankomst till den stora ön.

Som ett led i firandet gav det grönländska postverket den 8 juni 2021 ut två frimärken som även finns sammanförda som block.

Motivet är baserat på en målning (Hans Egede praediker fra umiaq i Godthåbsfjorden) av den grönländske konstnären och författaren Hans Lynge (1906–1988). Lynge utförde sin målning år 1955.

Egede var dansk-norsk och utbildade sig till präst. Han hade en tydlig dragning till avlägsna och isolerade platser vilket medförde att han från 1707 tjänade en församling på Lofoten. Uppenbarligen kände han ett starkt behov av att missionera och att berätta om det kristna budskapet för människor som inte kände till det.

Det som skulle bli hans kall som missionär var Grönland och dit kom han med sin hustru Gertrud Rask och deras barn år 1721. Hans stora bidrag var återinförandet av kristendomen på ön. Redan omkring år 1000 hade nordbor med ursprung i Norge bosatt sig på Grönland och de hade fört med sig kristendomen. Det fanns till och med ett biskopssäte i Gardar. Men av någon idag okänd anledning tycks nordborna ha försvunnit från Grönland efter 400 år och därmed kan man säga att den kristna religionen inte längre spelade någon roll.

Än idag finns tusenåriga kyrkoruiner från denna första kristna period i Grönlands historia. Grönland har gett ut många frimärken som uppmärksammar tiden då arktiska vikingar levde och verkade på ön. Det här avbildade frimärket från 1982 visar hur biskopssätet i Gardar kan tänkas ha sett ut på 1100-talet.

Nu var Hans Egede så mycket mer än en vanlig präst. Han var en skicklig kolonial administratör för det var nu som det dansk-norska riket fick allt större kontroll över den avlägsna ön. Som geograf utforskade han ön och bidrog därmed till att den övriga världen fick fördjupade kunskaper om Grönland och dess folk.

Sonen Paul Egede (1708–1789) växte upp på Grönland och han kom att på många sätt fortsätta faderns arbete. Ett viktigt resultat var det dansk-grönländska lexikon som han sammanställde. Paul gav också ut Nya Testamentet och en psalmbok på grönländska.

Hans Egede blev kvar på ön ända till 1736 då han återvände till Köpenhamn och Danmark där han blev ledare för ett seminarium som utbildade kyrkoarbetare för tjänstgöring på Grönland. Sonen Paul tog över ansvaret för seminariet år 1747.

Om man skall sammanfatta Egedes verk framstår han på många sätt som den person som på ett för den tiden modernt sätt utforskade ön även om tyngdpunkten naturligtvis hela tiden låg åt det andliga hållet. Staden Egedesminde (idag Aasiaat) på Grönlands västkust grundades 1763 av Hans Egedes son Niels Rasch Egede. Rent teologiskt var Hans Egede dogmatiskt luthersk. Hans söner, som behärskade grönländska, hade nog ett betydligt bättre förhållande till den inhemska befolkningen.

Låt oss ta en titt på de olika frimärken som hedrat minnet av Hans Egede. Det började år 1958 då ett frimärke med valören 30 øre uppmärksammade 200-årsminnet av missionärens död. Det var för övrigt Grönlands första jubileumsfrimärke. Porträttet av Egede hade utformats av Viggo Bang.

År 1971 var det dags att uppmärksamma 250-årsminnet av Egedes ankomst till Grönland och det gjordes genom ett samarbete mellan den grönländske konstnären Jens Rosing och Czeslaw Slania. En titt i Facitkatalogen avslöjar att motivet visar hur Hans Egede och Gertrud Rask ser mot land från däcket av fartyget Håbet. Frimärket med valören 60 øre gavs ut den 6 maj 1971.

Den 3 juli 1971 kom ytterligare ett frimärke där Rosing och Slania hade samarbetat med design och gravyr. Nu var motivet Hans Egede (med bibeln i handen) och Gertrud Rask i färd med att samtala med två grönländare. Detta frimärke hade också valören 60 øre men dessutom ett tillägg på 10 øre till Kyrkohjälpen, se överst i nästa spalt.

Hans Egede dyker åter upp på ett frimärke år 1978. Det är ytterligare ett samarbete mellan Rosing och Slania och avsikten med detta jubileumsmärke var Godthåb (idag Nuuk) 250 år. På frimärket ser vi Hans Egede med soldater, trumslagare och intresserade grönländare.

Idag pågår en livlig debatt bland många grönländare om Hans Egede. Frågan är om Egedes arbete för att införa kristendomen var bra eller dåligt för det grönländska folket och dess förkristliga religiösa uppfattningar. Intressant nog har det grönländska postverket även gett ut frimärken som har motiv med ursprung i traditionell religion. Ett sådant är Trumdans från år 1961.

Hur man än betraktar Hans Egede ur ett historiskt perspektiv är det svårt att inte se hans betydelse för Grönlands utveckling från år 1721 fram till våra dagar. Här skall slutligen nämnas att Egede hade artistiska talanger vilket framgår ovan av ett frimärke utgivet 1976. Motivet är baserat på en teckning från cirka 1730 av Egede som visar armkroksdragning, en uppenbarligen då populär sport. Valören är 1 krone med ett tillägg av 20 øre till förmån för Grönlands Idrottsförbund.

Christer Brunström

Världens postkontor och brevlådor Nr 15

Av John Fritz

På grund av pandemin så har vårt resande mer eller mindre stått still de senaste 18 månaderna, så tills det åter kommer igång så tvingas jag tyvärr att göra ett uppehåll med denna artikelserie, men till detta nummer så har jag fortfarande lite material.

Vi tar oss denna gång till landet Jordanien, ett land där kanske inte så många svenskar har varit då det kanske inte är något större turistland. Vi har besökt Jordanien flera gånger framförallt för att se de historiska platserna Wadi Rum öknen och klippstaden Petra.

Wadi Rum är en cirka 720 kvadratkilometer stor höghöjdsöken där bland annat Lawrence av Arabien vistades under den arabiska revolten mot det Osmanska riket.

Klippstaden Petra är en av de mest fantastiska platser vi har besökt, där nästan hela staden är uthuggen i klippväggarna. Staden som grundades av Nabatéerna är idag ett av världsarven och blev allmänt känd genom en av Indiana Jones-filmerna som spelades in där. Petra ligger cirka 100 kilometer från staden Aqaba och blev 2007 utsedd till ett av världens sju nya underverk.

Resterna av T.E Lawrences (Lawrence av Arabien) hus i Wadi Rum öknen.

Vy över klippstaden Petra där nästan hela staden är uthuggen i klippväggarna.

En kilometer utanför klippstaden låg ett postkontor, och här postar hustrun några vykort.

En vakt utanför postkontoret såg till att inga foton togs, därav den dåliga bilden som togs i smyg.

AUKTION BECKEMAN DEL 5
4 DECEMBER

Unik försändelse med Riksdaler typ 1

Unik försändelse med otandat par av 1 krona posthorn i a-nyans

Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB

Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB
Humlegårdsgatan 13, 3 tr 114 46 Stockholm
Telefon: +46 8-661 74 50 | E-post: info@frimarkshuset.se
www.frimarkshuset.se

VYKORTSGALLERIET Nr 82

Av John Fritz

Jag fortsätter min resa bland vykortsillustratörerna, och i detta galleri så står signaturen T.R.N. på tur. Hans namn var Thorvald Rasmussen, och han föddes i Göteborg år 1850 och i Göteborg levde han, och dog också där 1919. På grund av namnet så tror många att han var dansk, men så var inte fallet.

Av alla signaturer jag samlat genom året är nog T.R.N. tillsammans med Lisa Lindberg (som jag berättade om i förra galleriet) och Anders Olsson några av dom som ligger mig varmast om samlarhjärtat. Jag har drygt 500 kort av T.R.N. varav ett antal kartongkort, men min gode vän och vykortssamlare Åke Larsson i Hjo har en betydligt större samling av denne mångfacetterade konstnär. Åke har dessutom en stor mängd originalmålningar och förlagor och därtill ett stort kunnande om Rasmussen.

Utöver sin stora produktion av tecknade kort så utförde T.R.N. ett antal väggmålningar, bland annat i ett antal restauranger och även scendekorationer på olika teatrar. Det som i dag är mest framträdande är fasadmålningen på ”Tomtehuset” vid Vasagatan i Göteborg, som är väl värt att besöka.

Som svensk vykortsillustratör är han nog den som har haft störst bredd i sina motiv, allt från historiska motiv till påskkärringar, tomtar, militärmotiv, jul- och nyårskort och mycket mer.

Precis som i förra galleriet så inleder jag med de tidiga kartongkorten, eller handräckningskort som man också kan benämna dom. På detta oskrivna kort ser vi hur en ballong skrämmer livet ur gumman som just har hämtat ägg.

Men mest känd är han nog för sin gestaltning av Kolingen, Kolingen som Albert Engström troligen var först med men som Thorvald gestaltade på sitt eget fantastiska sätt på sina kort . De båda konstnärerna som var samtida som konstnärer lär tydligen också ha haft kontakt med varandra och debatterat vem som var först med Kolingen.

Och med denna presentation av en fantastisk konstnär så tar vi oss en deltiologisk titt på hans alster.

Gruss Aus John
e-mail: grafzeppelin 17@hotmail.com

Även på detta kort har konstnären använt sig av en ballong som motiv. Anledningen är naturligtvis Andrés ballongfärd mot Nordpolen i juli 1897. Många vykortskonstnärer började att teckna motiv med ballonger åren efter Andrés expedition. Och detta kort avbildar i stort Andrés ballong över polarisen med isbjörnar. Kort från cirka 1897.

Ett härligt motiv på ett tidigt kartongkort, i en stil som kännetecknade Rasmussens tidiga kortmotiv. Utseendet på gummorna kommer igen på hans påskkärringar något årtionde senare. Ett underbart motiv som speglar ett kafferep i slutet av 1800-talet.

Detta kartongkort är skrivit till den danske pojken Mikael julen 1898 och här avbildar konstnären en familj på cykeltur. Damen ser ut att klara färden bäst medan mannen svettas och sonen har hamnat på efterkälken. Tittar man närmare på kortet så ser man att tramporna sitter i framhjulet på cykeln.

Ett trevligt vintermotiv med ett antal skridskoåkande personer varav en manlig åkare som just är i färd med att ikullåka en dam. Här är det inte tal om sportkläder, utan på den tiden var det finkläder som gällde antingen man cyklade eller åkte skridskor, något som Rasmussen avbildade exakt.

Avslutar kartongkorten med detta vackra tomtekort från det norska förlaget Mittet & Roloff. En del kartongkort som detta har breda vita marginaler så kallade passepartoutkant och av dessa kort finns det kort med olika bred vit kant, och därmed olika storlekar på korten.

Jag har min egen teori om detta, som jag beskriver längre fram i artikeln. Oavsett vad man tror om detta så kan man nog konstatera att Rasmussens kolingar var mycket bättre utförda än Engströms. Som vykortskonstnär så var Rasmussen enormt skolad och skicklig, och behärskade att utföra en mängd olika motiv.

Jag lämnar kartongkorten och övergår till de tecknade postkorten i det gamla formatet, och de korten som faller mig bäst i smaken är alla motiv med Kolingen. Som jag inledningsvis nämnde så strider Albert Engström-falangen mot de som håller på Rasmussen om vem som var först med denna karaktär.

Visst är dom underbart tecknade hans Kolingkort, och många av dom har en underfundig text. Många av korten finns också både i svartvitt och kolorerade. De tre senaste korten är alla från åren 1900 till 1902, Thorvald Rasmussen var då i 50-årsåldern och var då enligt mitt tycke som konstnärligt bäst.

Med detta kort gör jag nu ett snedsteg i min berättelse om Thorvald Rasmussen, och visar ett Kolingkort av Albert Engström, dessutom ett kort som han själv har skrivit och undertecknat, ett kort av stort värde för mig. Här syns skillnaden i de båda konstnärernas tolkning av Kolingen.

Här syns anledningen till att jag tog med ett Kolingkort av Engström, för här har Rasmussen tecknat ett kort föreställande just Albert Engström som målar en Koling. För mig är detta ett erkännande av Rasmussen att det faktiskt var Albert Engström som hade skapat denna karaktär.

Ännu ett härligt kort där Kolingen bjuder sin dryckesbroder Kalle på brännvin. I Engströms bilder heter kompisen Bobban, men är precis som Kalle inte sämre på att intaga starka drycker. Ett kort från 1904, som också finns i svartvitt. Läs gärna den roliga texten i kortets nederdel.

Med detta kort så lämnar vi genren Kolingkort och låter huvudpersonen vila ut tillsammans med en gris och en brännvinsflaska. Av utrymmesskäl kan jag inte visa kort från alla olika genrer som Rasmussen tecknade, såsom årtalskort, applikationskort, sagoserien, rebuskort, militärmotiv med mera.

Några av de mest attraktiva T.R.N.-korten är denna typ av noveltykort, en serie av semitopografiska kort där han tecknade in tomtar i olika svenska stadsvyer. Här ett kort från Stockholms omgivningar där tomten kommer med en gran utanför Finnstugan i Haga. Dessa kort är alla osignerade.

Ett av hans trevligaste kort i denna serie är detta från Kungsportplatsen i Göteborg med rikt folkliv, skickat till Hamburg 1909. Jag känner till cirka 40 kort i denna serie av hans semitopografiska kort, tyvärr så saknar jag fortfarande en hel del av dessa mycket trevliga motiv.

Som tidigare nämnts så utsmyckade Rasmussen olika restauranger och offentliga inrättningar, han gjorde också som här ett reklamkort för Bräutigams café i Göteborg. Företaget Bräutigams finns fortfarande kvar med tillverkning och försäljning, men cafédelen lades ner 1993.

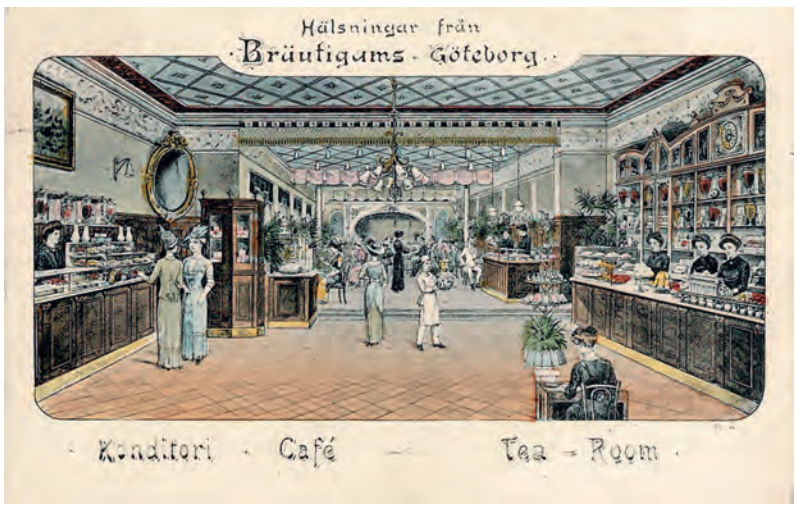

Ytterligare en typ av kort som Rasmussen tecknade, en tomte som här samtalar med en gräshoppa. Tomtar var ett vanligt motiv i hans bilder ofta tillsammans med grisar i olika situationer. Andra motivserier han gjorde var snögubbar, skottårskort och en serie om pengar, kovan kommer kovan går.

Men tomtar var ett ständigt återkommande motiv för Thorvald, och en underbar serie är den om Viktor Rydbergs ”Tomten” där han tecknade en serie om tio kort som har hela dikten i texten på de tio korten. Hela serien finns också utgiven på finska av Lång & Leppäaho O.Y. förlag i Helsingfors

Rasmussen gjorde en serie med historiska militära motiv, detta kort avbildar Gustaf II Adolfs död i Lützen. Andra motiv i serien är Karl XII, von Döbeln, Karl XI, Gustaf III, Magnus Stenbock, Karl XIV Johan, Karl X, Oscar II, Gustaf Wasa och ett antal andra. Flera av kungarna finns på flera motiv.

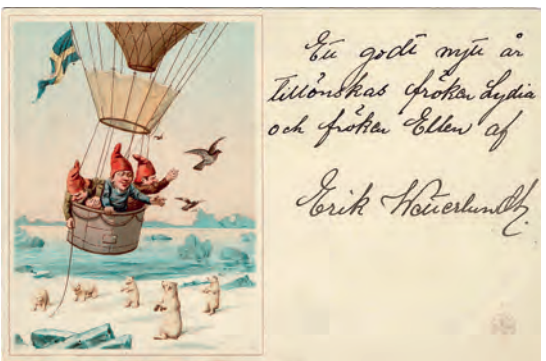

Avslutar med detta vackra kort vars motiv är identiskt med kartongkort 2, men här är samma motiv på ett brevkort i lilla formatet . Detta är den första serien med kort i gamla lilla formatet med Rasmussens kort, de kom ut 1897 och har alla delad bildsida, där motivet är på ena halvan.

TROLLHÄTTANS STÖRSTA FRIMÄRKSFEST 2021

TROLLEX SAMLARMARKNAD

FRIMÄRKETS DAG

20 november 2021

SFU Trollhättan, SFU-Västra Götaland och Trollhättans Filatelistförening.

Det finns plockbord med frimärken, vykort, teckningstävling, lotterier.

Ungdomar som kommer erhåller gratis en present.

Folkets Park/Parkhallen
Lördag 10.00–15.00

Årets chans att skaffa bra vykort och frimärken i Trollhättan.

Handlare som önskar bord: roland.420548@hotmail.com

Fri entré

Nya frimärksutgåvor från Norden

Perioden 11 november – 16 december

Sverige 11 november

Jul 2021 – Vinterträd
Ett märke i valören inrikes brev. Utges i rullar om 100 märken. Illustration och design: Maria Trolle. Tryck: Fyra färger offset hos Cartor Security Printing.

Jul 2021 – Trädgårdstomtarnas jul
Tio märken i valören julpost. Utges i häften om tio märken med tio motiv. Illustration och design: Maria Trolle. Tryck: Fyra färger offset hos Cartor Security Printing.

Friluftslivets år 2021
Fem märken i valören för inrikes brev. Utges i häfte med tio märken om fem motiv. Foto: Pierina Wester. Design: Henrik Karlsson. Tryck: Fyra färger offset hos Cartor Security Printing.

Det kommer inga frimärksnyheter från Danmark, Finland, Färöarna, Grönland, Island, Norge eller Åland under den aktuella perioden.

The Circular Market

TRADERA™

Nå ut till flera på Tradera!

Med över 3 miljoner medlemmar utgör vi Sveriges största cirkulära marknad. När du lägger ut dina frimärken på Tradera ökar helt enkelt chansen att du får dem sålda på ett snabbt och smidigt sätt. Inom kategorin Frimärken finns nu också attribut som ska göra det enklare för dig som säljare att veta i vilken kategori som din annons ska publiceras. Attribut gör det även lättare för dig som köpare att hitta specifika frimärken.

Vi ses på Tradera!

TRADERA™

TRADERA THE CIRCULAR MARKET

Ny priskatalog - norsk luftpost

For første gang i historien er det laget en komplett katalog over luftpost med priser for samtlige registreringer. Flere tusen prisnoteringer og ca. 3000 illustrasjoner av alt som er kjent av luftpost i perioden – med hovedvekt på førsteflyvninger. Forskjellige vignetter, som har blitt så populært for førstedagsbrev, er priset individuelt. Katalogen er forfattet av Svein Arne Hansen og Finn Aune. Dessuten er området Luftpost-etiketter videreutviklet og prissatt. Norsk luftpost har et unikt element med sin spesielle tilknytning til Svalbard og derigjennom en meget sterk Polar Luftpost Historie – som bl.a. inkluderer Roald Amundsen.
Katalogen er på engelsk språk og har hele 304 sider. Pris: 550 kroner.
Du finner den for salg i nettbutikken på skanfil.no.

SKANFIL
for samlere as

www.skanfil.no Skanfil for samlere AS, Postboks 2030, 5504 Haugesund / 52 70 39 40 / skanfil@skanfil.no

All världens frimärksländer

Åland

Vi är säkert många som någon gång besökt Mariehamn utan att ha tagit ett enda steg på fast åländsk mark. Många färjor mellan Stockholm och Åbo eller Helsingfors i Finland brukar lägga till i Mariehamn för att lämna och plocka upp passagerare och det är så nära som jag själv har kommit till ett Ålandsbesök.

Åland är annars ett område som komplicerar tillvaron för redaktörerna för internationella frimärkskataloger. Problemet är naturligtvis bokstaven Å som inte finns i speciellt många alfabet. Detta brukar man lösa genom att ge ögruppen det nya namnet Aland.

Åland består av hela 6 757 öar av vilka Fasta Åland är störst. Märkligt nog har ögruppen Åland landgräns med Sverige på den lilla ön Märket som ju ofta omnämns i våra sjöväderrapporter. Ålands befolkning uppgår till nästan 30 000 personer. För att kunna äga mark på Åland måste man ha varit bosatt på öarna i ett antal år. När Sverige förlorade Finland till Ryssland år 1809 ingick även Åland. Detta var kanske något som befolkningen på det svenskspråkiga Åland inte direkt uppskattade. Problemet om nationstillhörighet dök åter upp år 1917 när Finland blev självständigt.

Många ålänningar önskade att Åland skulle förenas med Sverige. Hela 96,2 procent av befolkningen skrev år 1918 på en petition som krävde just detta. Hela Ålandsfrågan överlämnades till Nationernas förbund som år 1921 fastslog att öarna skulle tillhöra Finland eftersom landet garanterade lika rättigheter för de två språken. Samtidigt förklarades Åland vara ett demilitariserat område.

Idag tycks befolkningen på Åland vara nöjd med läget som det är. Men fortfarande är det väldigt många ålänningar som har starka band till Sverige. Många åländska ungdomar studerar i Sverige och Stockholm ligger närmare Åland än Helsingfors.

Traditionellt har ålänningarna försörjt sig på jordbruk och fiske men numera spelar tjänstesektorn och industri en betydligt större roll. Den åländska turistindustrin lockar varje år 1,8 miljoner besökare från främst Sverige och Finland. Coronapandemin har naturligtvis kraftigt påverkat just denna sektor.

Med tanke på sitt läge i Östersjön mellan Sverige och Finland är det inte på något sätt förvånande att sjöfarten har spelat en mycket stor roll i den åländska ekonomin allt sedan 1800-talet. Vid 1900-talets början ägde åländska rederier en enorm flotta av stora segelfartyg. Museiskeppet Pommern i hamnen i Mariehamn minner om denna epok. Än idag bidrar sjöfarten stort till Ålands ekonomi.

När Finland gick med i EU genomfördes även en folkomröstning på Åland. Landskapet är medlem i EU och har liksom Finland euron som valuta. Åland har dock fått vissa skattetekniska undantag som gör det möjligt med taxfree-försäljning på färjorna från och till Mariehamn. Syftet med detta tycks ha varit att garantera ögruppen goda förbindelser med omvärlden.

Åland fick egna frimärken år 1984. De gavs ut av det finska postverket och finska frimärken var fortsatt

giltiga på Åland. Man kunde under de kommande åren använda både åländska och finska frimärken på sina brev vilket resulterade i många kreativa frankeringar. Ett av de första frimärkena avbildade den åländska flaggan.

Den stora förändringen kom den 1 januari 1993 då Åland fick ett alldeles eget postverk i samband med införandet av en ny självstyrelselag. Denna viktiga händelse firades med ett souvenirark. Efter denna förändring upphörde finska frimärken att vara giltiga på Åland.

Nästa stora fas i postens utveckling var införandet av euron som valuta år 2003. Man har dessutom i allt större utsträckning gått över till att inte längre visa en valörsiffra utan att i stället ange vad frimärket kan användas till. Frimärkena har ofta ”valörer” som 1 KLASS, 2 KLASS, INRIKES eller VÄRLDEN.

Vid det här laget har Åland gett ut fler än 500 olika frimärken. Till detta kommer fler än 30 frankeringsetiketter och ett antal helsaker. Ett intressant fenomen är att många storformatiga frimärken har tryckts i ark om 2 x 20. Mellan de två arkdelarna finner vi ett par tandade rutor som inledningsvis saknade tryck. Senare har även dessa ”rutor” fått tryck av olika slag. Det har blivit populärt att samla dessa objekt som på svenska med engelskt stuk fått beteckningen ”gutterpar”.

Åland har naturligtvis en frimärksförening. Den heter Ålands frimärkssamlarförening och har regelbundna möten i Mariehamn. Föreningen ger också ut medlemsbladet *Luppen* fyra gånger per år. Åland har en mycket intressant posthistoria där speciellt de historiska postförbindelserna över Östersjön har uppmärksammats.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det genast blev mycket populärt att samla åländska frimärken. De har oftast mycket intressanta motiv och många av de tidiga utgivningarna hade upplagor på så många som två miljoner exemplar vilket naturligtvis är enormt för ett landskap med en befolkning på endast 30 000. Under 2019 varierade upplagorna på mellan 80 000 och 100 000 per utgåva.

Intressant nog har Åland sin egen nationella bokstavskombination som skall användas tillsammans med postnumret. Här är det AX som gäller vilket framgår av adressen till filateliservicen.

Den som trodde att åländska frimärken skulle bli en bra investering har nog blivit besviken. Idag kan många serier köpas till en bråkdel av katalogvärdet. Detta är egentligen goda nyheter för alla som skulle vilja starta en samling Åland. En sådan samling skulle till och med kunna vara en riktigt bra förberedelse till ett kommande besök om man väljer att för en gångs stiga iland i Mariehamn.

Christer Brunström

Faktaupplysningar

Statsskick: självstyrande landskap i republiken Finland
Befolkning: 30 000
Språk: svenska
Huvudstad: Mariehamn
Valuta: euro = 100 cents
Filateliservice: Åland Post AB, Frimärken, PB 1100, AX-22111 Mariehamn, Åland, Finland

FACIT

Facit Norden 2022

Nordens frimärken från 1951 och framåt med varianter.
Samt perioden före 1951 med utgåva och valör, utan varianter

Nyheter

Sverige
- Förteckning över frimärksprodukter utgivna av PostNord NYTT
- Svenska FDC med SESAM vinjetter NYTT

Norge
- ”Affixing rullemerker fra 2007 til juni 2021 REV
- Frankeringsetiketter REV

Island
- Förteckning över datumfyrblock, F541-F677 NYTT
- Avgiftsmärken NYTT

Åland
- Gutterpar REV

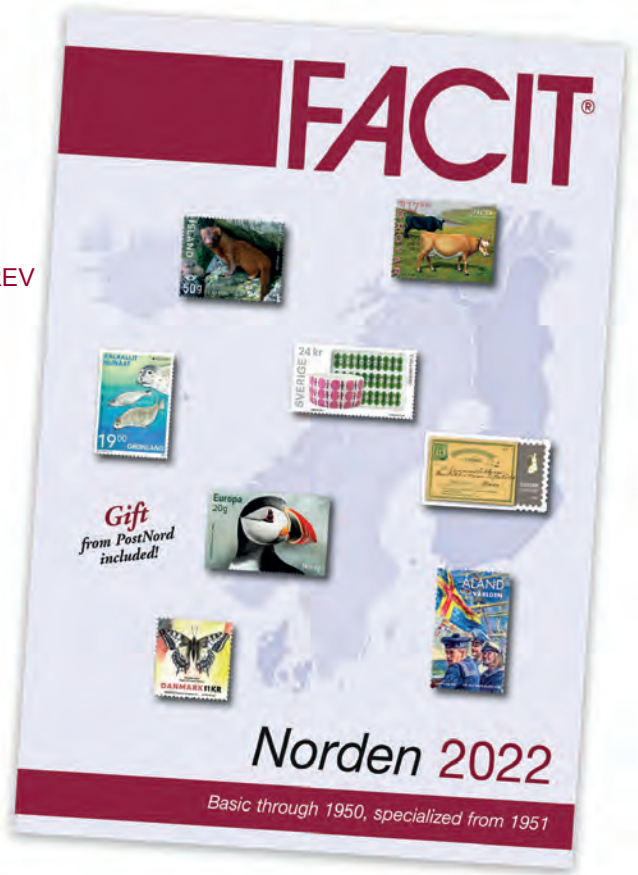

Fråga din frimärkshandlare eller beställ katalogen direkt genom oss: www.facit.se

Även återförsäljare kan beställa via oss eller vår grossist:

SAFE Album AB
Bruksgatan 30
252 23 HELSINGBORG
042-21 66 60
mail@safealbum.se
www.safealbum.se

Ute nu!

FACIT FÖRLAGS AB
Box 537, SE-201 25 Malmö, Sweden
info@facit.se, www.facit.se

Posten & Kriget

Del 17 – Regelverk för innehållet i försändelser och brott mot det

Som vi tidigare har sett så fanns det under och efter andra världskriget bland annat ett regelverk i Sverige över vad som fick föras ut ur landet avseende värdepapper, den så kallade Valutakontrollen. Det fanns även reglerat vilka varor som fick exporteras och importeras. Liknande införselregler fanns även i andra länder. Frimärken var betraktade som någon form av värdepapper i många länder.

Vi skall ta och titta på några posthistoriska exempel på hur försändelser med frimärken kunde behandlas. Den första försändelsen är adresserad till en frimärkshandel i Danmark. Vid ankomsten till Köpenhamn blev brevet öppnat och granskat, innehållet har bedömts som att det skulle granskas vidare. Det som tyder på detta är resterna av den röda etiketten vertikalt till vänster. Denna etikett som enligt Landsmann, den tysk som har kartlagt och dokumenterat stämpelavtryck och etiketter använda i Tyskland och ockuperade länder, är av typ KZ1.11. På framsidan ser man ett stämpelavtryck: 14 SEP 1942, vilket berättar att det var denna dag som en andra granskning av innehållet skedde. Vid granskningen bedömdes att innehållet inte kunde sändas vidare, detta dokumenterades på baksidan av kuvertet med ett stämpelavtryck: *Adressaten kan ikke erholde infördselstilladelse*. Utan införseltillåtelse fick inte adressaten mottaga frimärken från utlandet, därför fick kuvertet en RETOUR-stämpel. Återkomsten till Sverige kan man avläsa genom det röda stämpelavdraget R 7. FEB.1944 på kuvertets baksida. Av någon anledning blev brevet liggande i 18 månader innan det återkom till Sverige.

Nästa brev till beskrivning är ett officiellt tjänstebrev från England till Arvid Pettersson i Skövde. Varför detta brev? Svaret finns i den blankett som fanns i brevet, jag förmodar att brevet även innehöll de frimärken som Arvid tidigare hade sänt till England. På blanketten nedan kan vi läsa att: import av frimärken till Storbritannien utan en importlicens är förbjudet. Vid den brittiska censuren hade man upptäckt att brevet till Mr. Brooks i Doncaster, innehöll frimärken och att adressaten inte innehade någon importlicens, därför detta returbrev med blankett och frimärken.

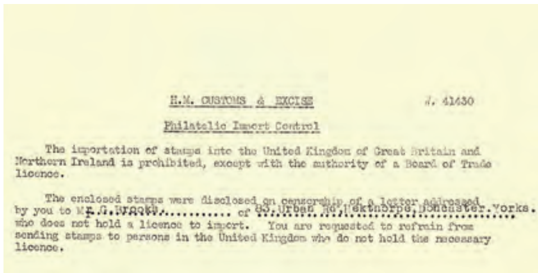

H.M. CUSTOMS & EXCISE 4. 41430

Philatelic Import Control

The importation of stamps into the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is prohibited, except with the authority of a Board of Trade licence.

The enclosed stamps were disclosed on censorship of a letter addressed by you to Mr. G. Brooks. .... of 83, Urban Rd, Hexthorpe, Doncaster. Yorks. who does not hold a licence to import. You are requested to refrain from sending stamps to persons in the United Kingdom who do not hold the necessary licence.

Nu skall vi se på hur innehållet i några försändelser till utlandet har påverkats och vad som blev konsekvensen. Det vi stöter på när vi analyserar de två första breven är mutulation som betyder stympning eller lemlästning men kan också översättas som förstöra eller ändra radikalt.

De två breven vi skall titta på har båda passerat Berlin, det vänstra är ovanligt, då det har censurerats i tre länder. Det högra har befordrats i sluten säck och synbarligen inte blivit censurerat. Båda har skickats från Berlin vidare över Lissabon och Bermuda innan de nådde fram till USA. Vid censureringen på Bermuda upptäckte man att det vänstra brevet hade

”skadats” på vägen innan det nådde censureringen. Censurmyndigheten ville nu signalera sin oskuld till det inträffade och därför sattes den etikett vi kan se i vänsterhörnet av kuvertet. På etiketten finns signaturen från censorn som upptäckte ”skadan” och som satte på etiketten.

Det högra brevet ovan har inte passerat censuren på Bermuda då denna upphörde den 1.5.44. När brevet nådde fram till censuren i USA upptäckte man samma typ av ”skada”, även här sattes en etikett på det brevet. Den amerikanska etiketten har katalogiserats i en publikation av Broderik och Mayo och kallas F 4.3. Etiketten bär censorns id-nummer 6584.

Ibland kunde hela innehållet i ett kuvert vara försvunnet när ett brev nådde censuren, som på brevet vi ser nedan. När brevet nådde adressaten i Buenos Aires låg en blankett i kuvertet. Blanketten har texten: Innehållet saknades när kuvertet öppnades. Även denna blankett är signerad (se nästa spalt).

Man kan ju ana att britterna och amerikanerna ville, i alla fallen ovan, påskina att det som hänt hade en koppling till tyskarna i Berlin.

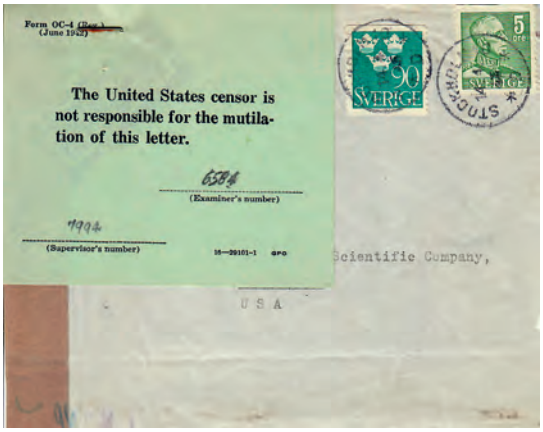

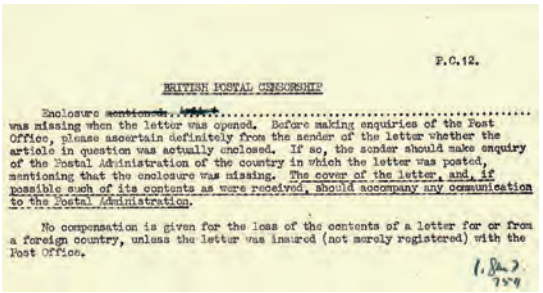

Vi skall avsluta detta kapitel med att titta på ett adresskort sänt till Finland från Borgholm.

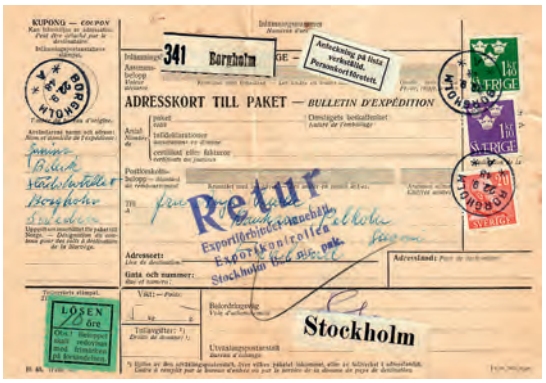

Med adresskortet fanns en tulldeklaration. Här hade avsändaren deklarerat att innehållet bestod av frukt, socker och kex.

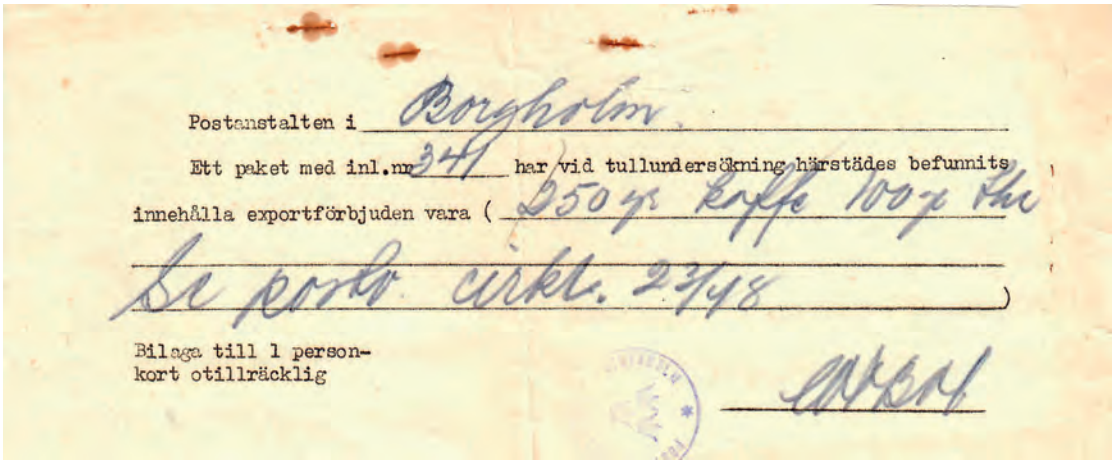
Postanstalten i Borgholm
Ett paket med inl.nr 341 har vid tullundersökning härstädes befunnits innehålla exportförbjuden vara (250 g Kaffe 100 g The
Se post cirkl. 23/48)
Bilaga till 1 person-
kort otillräcklig

Vid tullinspektionen i Stockholm upptäcker man att innehållet var något helt annat, två varor med exportförbud från Sverige, nämligen ”250 gram kaffe och 100 gram the”.

Detta innebar att paketet stoppades efter granskningen vid tullposten i Stockholm. Paketet gick i retur till avsändaren i Borgholm som avkrävdes 10 öre i lösen. Uträkningen av lösen är något komplicerad. Ett 5 kg paket till Finland kostade vid tiden 2.70 kronor medan det inrikes portot för 5 kg var 1.40 kronor. Avsändaren hade betalt fullt Finlandsporto och fram till Stockholm hade det åtgått 1.40 kronor och då fanns 1.30 kronor kvar. Så när paketet sändes i retur till Borgholm behövdes det 1.40 kronor, därav de saknade 10 örena, som därför begärdes i lösen.

Nästa avsnitt kommer att handla om hanteringen av vykort.

Kjell Nilson
SSPD, FRPSL

Svensk post-filateli

År 1975 till cirka 2002. Del 7 – Sparande och banktjänster

”1974 ett viktigt postår”, skrev postens generaldirektör Ove Rainer i sin nyårshälsning till medarbetarna, publicerad i kungliga poststyrelsens cirkulär Kassanytt. ”Det år som nu börjar kommer att bli ett betydelsefullt år för postverket. Jag tänker särskilt på bildandet av Post- och Kreditbanken, som skall starta sin verksamhet den 1 juli.”

Postsparbanken grundades år 1886, fusionerades 1974 med Kreditbanken och blev PKbanken. Upplandsbanken och Sundsvallsbanken bildade Nordbanken 1986. PKbanken och Nordbanken slogs ihop 1990 och blev Nordea. Postkontoren använde PKM för insättning, uttag och införande av ränta i böcker med alla dessa bankers namn. Efterhand sålde Posten tjänster även till andra banker, till exempel Swedbank. Bildandet av PKbanken innebar att man fick en bank med olika system och rutiner. En intressant skillnad var utformningen av bankböckerna. Kreditbanken och flertalet andra banker hade redan böcker med *en rad* för varje transaktion över hela uppslaget. I Postsparbankens böcker skrev man in transaktionerna på en sida i uppslaget, alltid med ianspråktagande av flera rader. En PKM-transaktion krävde två rader. Det var opraktiskt, varför postkassörerna uppmanades att vid varje lämpligt tillfälle initiera ett utbyte av Postsparbankens böcker mot nya böcker med PKbankens utförande. Inga nya postsparböcker utfärdades.

För postsparbanksrörelsen innebar införandet av PKM säkra rutiner och att kvittensmärkena kunde slopas. Det innebar klara förenklingar och besparingar. Däremot innebar övergången till PKM endast små besparingar i bankrörelsen, genom avgifter som nu kunde kvitteras utan frimärken. Jag kan bara dokumentera avgifter för telefonsäkring av uttag och avgifter för valutaväxling. Hanteringsvinsterna med böckerna var så mycket större.

Öppna konto

Ett nytt konto öppnades som regel genom en första insättning,

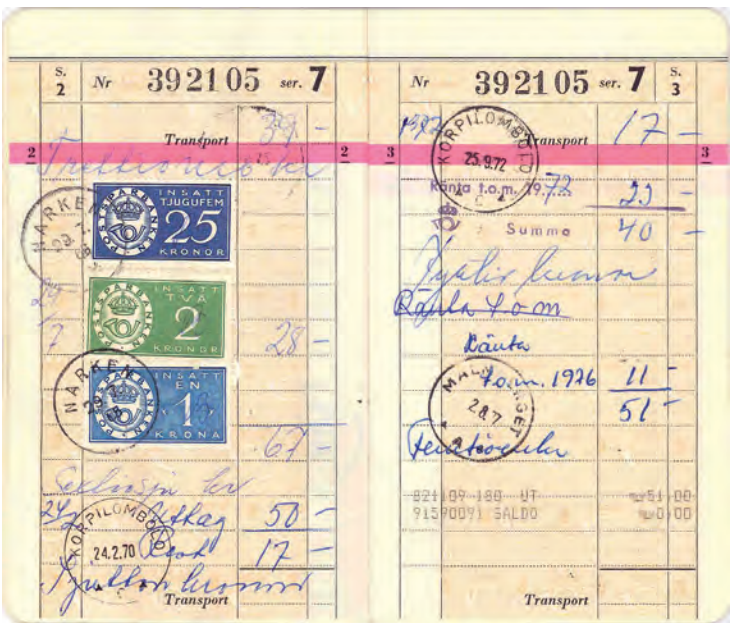

Denna gåvobok till en nyfödd fick sparsam användning. 1964 bjöd Posten på en insättning av tio kronor. Några insättningar med kvittensmärken följde till 1968. Sedan fylldes den bara på med ränta. 1982 togs innestående belopp ut i PKM med P-nummer 9159 = Malmberget, men boken dödades inte.

kontant eller genom insättning av andra medel. Insättningsnotan försvann in i Postens mörka arkiv. Men kunden fick behålla den ofta svaga andra kopian av registreringsbeviset och ett sedvanligt, men sällan bevarat PKM-kvitto på inbetalningen. Fick man en bok så registrerades insättningen även på bokens första rad.

Nytt konto utan bok i öppnat den 5 maj 1993 på P-nr 5368 = Sigtuna. Såväl kassastämpeln som PKM-kvittot bekräftar inbetalningen av kronor 1.315,00.

Insättningar och uttag

För registrering av insättningar och uttag användes olika koder. De kan ge indikation om varifrån pengarna kom och vilken typ av konto insättningen avsåg.

Insättning på bankbok med sex- plus tvåsiffrigt kontonummer avsåg alltid Postsparbanken. Övriga bankers kontonummer inleds med fyra eller femsiffriga clearingnummer. Insättningar kunde ske genom överföring mellan banker. Som exempel kunde löner och pension styras till PK-konto med eller utan bok. Adressaten fick en avisering som skulle tas med till posten för inskrivning (eller kontant uttag).

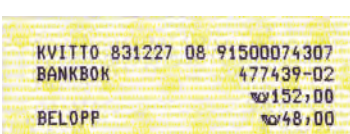

Vid insättning på Postsparbanksbok skulle kassören inge kod 8 och bokens nummer och serienummer (6 plus 2 siffror). Därefter ingående saldo och insatt belopp, här 152,00 respektive 48,00.

Vid insättning på PK-konto med bok gällde kod 20 och kontonummer. Clearingnumret 3682 gick till PKbanken. Även här skulle ingående saldo anges. Det var en kontrollrutin.

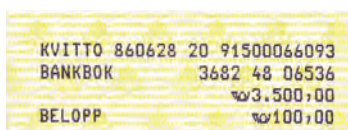

Insättning på PK-konto med bankbok.

Insättning av aviserade betalningar

Vissa betalningar, till exempel löner eller pensioner, kunde tas ut kontant eller styras till PK-konto med bok. Det senare skulle registreras i boken. Då detta inte ledde till någon kontant transaktion registreades varken IN eller UT, bara BELOPP. PKM-kvittot var bara en bekräftelse på att beloppet hade registrerats på rätt datum för ränteberäkningen.

Exemplet ovan i nästa spalt avser inskrivningar i PKbankbok/Sparkonto av två månaders pension, för maj och juni 1994. Inskrivningen gjordes den 6 juli men räntan skulle räknas från 16 maj respektive 16 juni. Det spelade ingen roll när inskrivningen gjordes. Rutinen säkerställde ränteberäkning från rätt dag.

Två kvitton: (19)94 07 06, kod 17, P-nr 9050 Arvidsjaur. Samma bankbok/kontonummer, lika belopp. Två journalnummer som slutar på 50 respektive 51. Den mellersta raden anger att ränta skall räknas från 1994-05-16 respektive 1994-06-16. Det visades även på raderna i boken.

När en annan person löste in en motsvarande löneavi kontant en lördag 1979, kostade det en krona lördagsavgift. Kod 22.

Insättning/införande i bok – lön och pension

Den som valt att styra sin lön eller pension till PK-Sparkonto fick ett (månatligt) besked från PKbanken om utbetalt/insatt beslopp. Det skulle lämpligen tas med till banken eller Posten för införande i boken. Exemplet visar ett insättningsbesked daterat 1992-11-16 avseende en insättning med valutadag (19)91 11 13, inskriven (19)92 11 18.

Avisering/insättningsbesked. Det skulle tas med vid införande på bok. Lägg märke till anvisningen överst till höger. Postkassören skulle ge in kod 17, Konto, Avidat(um), Ing saldo och Bel(opp). (Beskuren bild.)

NORDBANKEN

17.Konto.Avidat.Ing saldo.Bel.

DROTTNINGGATAN 89
105 05 STOCKHOLM
TFN 08-325500

INSÄTTNINGSBESKED
Datum
1992-11-16

ERIKSSON ALMA
SANDBACKSGATAN 9
933 00 ARVIDSJAUR 3983

Specifikation	Kontonummer	Belopp kronor
LÖN	3682 45 25804	6,357.00

Var god ta med detta besked när beloppet skall införas i bankbok.
Detta kan göras på närmaste Nordbanks- eller postkontor.

Nordbanken

Insättningen enligt ovan registrerades (19)92 11 18 på rad 2 i boken. Men där registrerades även 92 11 13, som gällde som valutadag för ränteberäkning. Det är tre dagar före avins datering.

Kontohavare: Alma Eriksson
Kontonummer: 3682 45 25804
Personnr/Organisationsnr: 090221-[illegible]
Förbehåll/Annan föreskrift se pärmens insida
Överförmynd spärr
Förmynd spärr
Kontoslag: Sparkonto

Datum	Referensnummer		Insatt/Uttaget	Behållning
921109	*905000420174	UT*	25.000,00*	2.179,83
921118	*160200590131	921113 IN*	6.357,00*	8.536,83

Insättning genom överföring från annat konto i PKbanken

Även överföringar av olika slag behövde föras in i bankböckerna, för att de skulle visa ett korrekt saldo. Det var viktigt vid kommande uttag. Insättningarnas aviserades brevledes.

Insättningsbesked: överföring från annat konto i PKbanken.

PKBANKEN

INSÄTTNINGSBESKED

Datum
1982-02-03

ERIKSSON ALMA
SANDBACKSGATAN 9
933 00 ARVIDSJAUR

Kontonr: 3682 20 00682
Belopp kr: 135.00
Inbetalare, vad inbetalningen avser o.d.
ÖVERFÖRING FRÅN ANNAT KONTO I PKBANKEN

POST OCH KREDITBANKEN, PKBANKEN

ARVIDSJAUR 82.02.17 F

1982-02-03 gjordes en insättning på Alma Erikssons sparkassekonto. En överföring från annat konto i PKbanken, oklart vilket. Alma fick ett insättningsbesked med anmaning att gå till närmast PKbanks- eller postkontor för införing i boken. Lägg märke till anvisningen i övre högra hörnet, ge in: (kod) 17, Konto, Ingående saldo, Belopp. Insättningen skrevs i på rad 7 i boken. Uttaget på rad 12 i samma bok (bredvid) visar att Posten ännu hade reservrutiner då systemet låg nere. En helt manuell hantering med kassastämpel. Här gavs varken PKM-kvitto eller kopia av insättningsnotan med PKM-kontrollskrift.

Införingen enligt insättningsbesked syns på rad 7 i boken. Rad 12 visar att det fanns en manuell reservrutin.

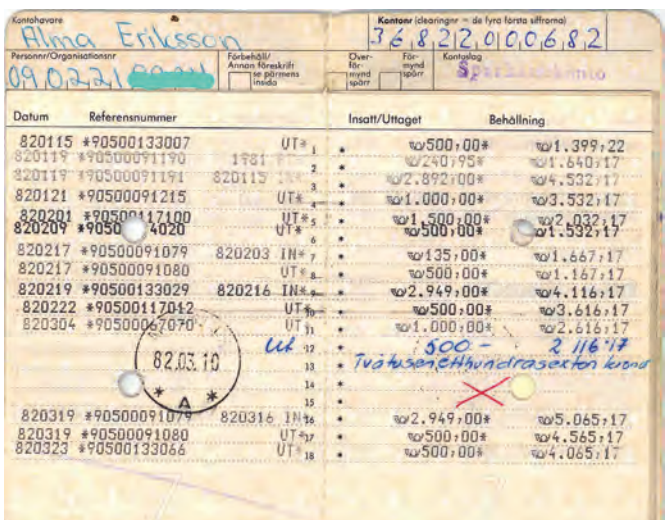

Kontohavare: Alma Eriksson
Kontonr (clearingnr = de fyra första siffrorna): 3682 20 00682
Personnr/Organisationsnr: 090221-[illegible]
Förbehåll/Annan föreskrift se pärmens insida
Överförmynd spärr
Förmynd spärr
Kontoslag: Sparkonto

Datum	Referensnummer		Insatt/Uttaget	Behållning
820115	*90500133007	UT*	500,00*	1.399,22
820119	*90500091190	1981	240,95*	1.640,17
820119	*90500091191	820115	2.892,00*	4.532,17
820121	*90500091215	UT*	1.000,00*	3.532,17
820201	*90500117100	UT*	1.500,00*	2.032,17
820209	*9050[illegible]4020	UT*	500,00*	1.532,17
820217	*90500091079	820203 IN*	135,00*	1.667,17
820217	*90500091080	UT*	500,00*	1.167,17
820219	*90500133029	820216 IN*	2.949,00*	4.116,17
820222	*90500117012	UT*	500,00*	3.616,17
820304	*90500067070	UT	1.000,00*	2.616,17
		Ut	500 -	2 116,17
			Tvätusen etthundrasexton kronor	
820319	*90500091079	820316 IN*	2.949,00*	5.065,17
820319	*90500091080	UT*	500,00*	4.565,17
820323	*90500133066	UT*	500,00*	4.065,17

82.03.10 A

Insättning/uttag annan bank
De postkontor som blev Svensk kassaservice skulle betjäna alla banker. Det vållade inga problem, eftersom PKM kunde hantera clearingnummer till alla banker. Kanske behövdes någon liten utbyggnad av kapaciteten. Exemplet nedan är kvitto på en inbetalning till ett konto utan bok i Swedbank Norrbotten. Det framgår av koden 23 och clearingnummer 8201-6, de första fem siffrorna i kontonumret. Insättningen gjordes i PKM med P-nr 9400, före detta Luleå 1.

Insättning på konto i Swedbank, kod 23, clearingnummer 8201-6.

Men redan före Svensk kassaservice sålde Posten tjänster till bankerna. Det visar PKM-kvittot nedan avseende en utbetalning från ett Swedbankkonto, kod 47 och clearingnummer 8201-6. Uttaget gjordes på P-nr 5750, Stockholm 1.

Uttag från konto i Swedbank, kod 47, clearingnummer 8201-6.

Inskrivning av ränta

PKM revolutionerade postens hantering av ränteinskrivning i sparböcker. Tidigare skulle böckerna sändas in till Postsparbanken. Nu kunde man få räntebesked per post och gå till Posten för att få räntan inskriven i boken. Snart skulle online-uppkopplade PKM hämta räntan från centrala system.

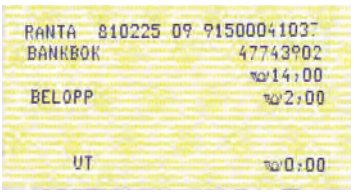

PKM-kvitto som extra bekräftelse på ränteinföring på en Postsparbanksbok, kod 9. UT noll visar att ingen betalning förekom.

Ränteinföring i PKbankens böcker
PKbanken sände ut räntebesked till sina kontohavare. Klara besked: ”Obs! Vid ränteinföring i bankbok skall detta räntebesked tas med.” Lägg märke till anvisningen i övre högra hörnet. Postkassören skulle ge in: (kod) 19, Konto, Ränteår, Ing saldo, Belopp. Men även kod 64 har använts för ränteinföring. Nedanstående sammanhängande dokumentation skulle jag vilja kalla en oslagbar *trippel*: räntebesked, boken med insättningen och ett bevarat PKM-kvitto.

1. I början av 1983 fick kontohavaren ett räntebesked för insättning på två olika böcker. Kassastämpeln visar att införingen skedde den 19 januari.

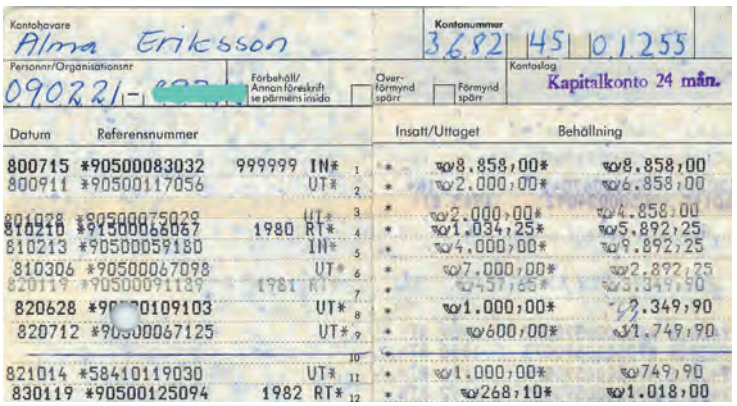

2. I den ena boken hittar vi räntan för år 1982 på rad 12.

3. Förutom införingen i boken fick kontohavaren en bekräftelse på ränteinföring på sitt PK-kapitalkonto 24 månader. PKM-kvittot visar att införingen skett med kod 19. Ett separat kvitto erhölls för den andra boken.

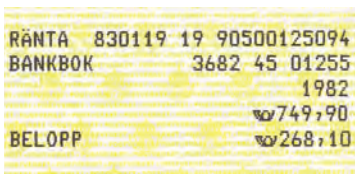

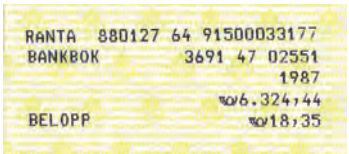

Även kod 64 förekommer vid ränteinföring. Den hittas inte i handboken, men clearingnumret 3691 visar att det avser konto i Nordbanken.

Begäran om räntebesked

När som helst kunde en kontohavare begära en uppgift om upplupen ränta på sitt konto. I korta drag gick det till på följande sätt.

Man fyllde i och sände in en blankett i hålkortsformat till PK-banken. Det fanns en blankett för varje kontoslag. Den skulle fyllas i med kontonummer och kontohavarens personuppgifter och adress. Den kunde läggas portofri på lådan.

PKbanken hålslog kortet och körde det genom sina system där det försågs med ränteuppgifter, varefter det återsändes i kuvert.

Kontohavaren kunde sedan presentera kortet för införing av räntan på valfritt PKbank- eller postkontor. Kortet skulle därvid behållas av kassören och återsändas till PKbanken. Där försvann det in i arkivets dunkel, se nedan.

Uttag

Uttag från konto med bok

Vid uttag från bok skulle saldot i boken ges in före uttaget belopp. Transaktionen, uttaget och det nya saldot skrevs in på första lediga rad i boken. Uttagsnotan försvann i Postens mörka arkiv. Kunden fick ett PKM-kvitto som bekräftelse på transaktionen men inte det nya saldot.

Kod 50 visar att det är uttag från en PKbankbok.

Insättning/uttag konto utan bok

I nästa spalt visas två exempel på uttag och samtidig insättning på annat konto. Hur mottagaren aviserades om insättningen är oklart.

Det första exemplet är ett uttag från lönekonto utan bok. Uttaget registrerades med kod 33, personnummer och utbetalningsavins löpnummer (101). Insättningen registrerades med kod 23 och kontots personnummer föregås av 331, vilket är ett Nordea-clearingnummer.

Det andra exemplet är överföring mellan samma personer. Men här har av någon anledning koden 47 använts för uttaget. Clearingnummer har angetts för båda transaktioner.

Enligt handboken står kod 47 för provisionsfritt uttag från PKbankbok. Det skulle kunna betyda att kontohavaren nu har fått konto med bok.

Uttag från lönekonto utan bok till annat personkonto utan bok.

Två senare men likartade transaktioner som föregående. Kod 47 står för provisionsfritt uttag PKbankbok.

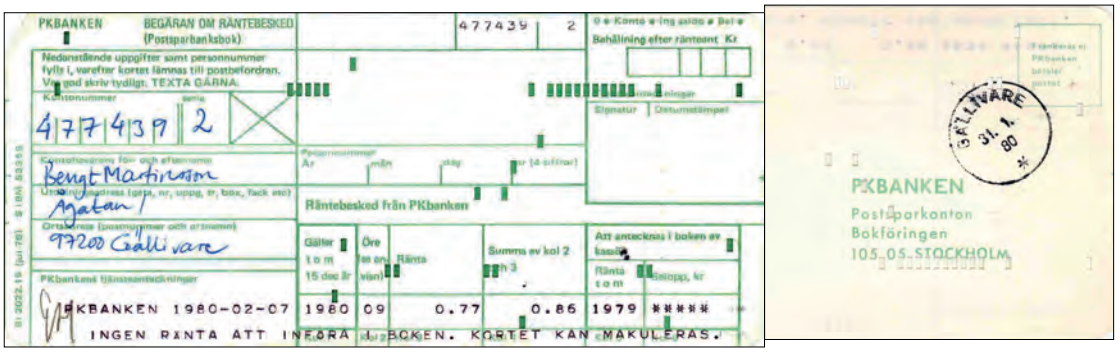

Begäran om räntebesked, blankett i hålkortsformat, poststämplad Gällivare 31.1.80. På just detta kort fanns ingen ränta att bokföra. Räntan för år 1979 var redan bokförd och upplupen ränta för innevarande år, 1980, var inte mogen att skrivas in. Därför överlevde dokumentet.

Transport till ny bok

När en bok var fullt utnyttjad transporterades behållningen till en ny bok. Den gamla boken nollades och makulerades. I den nya boken registrerades en första insättning motsvarande beloppet från den gamla boken.

I Alma Erikssons bok i PKbanken, Sparkassekonto 3682 20 00682, registrerades ett uttag (19)84 04 24. P-nr 9050 Arvidsjaur registrerade uttaget på bokens sista rad. Därmed var boken fullskriven och behövde ersättas. Kassören noterade ”Transport till ny bok 2 509:12 (behållning) 0:-”. Boken makulerades. Alma fick en ny fräsch bok med samma nummer som den gamla. På den första raden skrevs en insättning av det överförda beloppet och en specifikation ”999999”, vilket markerade att inga nya pengar har satts in på kontot. Kontot och ränteberäkningen löper vidare.

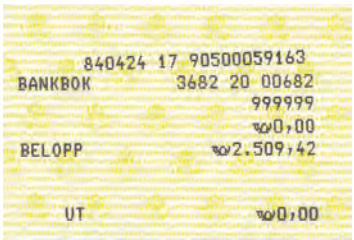

Förutom en ny bok fick Alma med sig ett PKM-kvitto: (19)84 04 24, kod 17, P-nr 9050 Arvidsjaur. Bankbokens nummer och specifikation 999999 (överföring) samt belopp. UT 0,00 visar att ingen penningtransaktion har skett.

Uttag

Blanketterna som kontohavare fyllde i för uttag var enkla, utan kopia. Transaktionen skrevs in i boken på motsvarande sätt som insättningar. Kassören behöll uttagsblanketten för insändning till redovisningscentralen. Där försvann den för alltid. Kontohavaren fick ett PKM-kvitto med texten UTBET. Olika koder användes för de olika kontoformerna. Nedan visas de viktigaste. Här visas även en del kontrollrutiner för att säkra täckning på kontot.

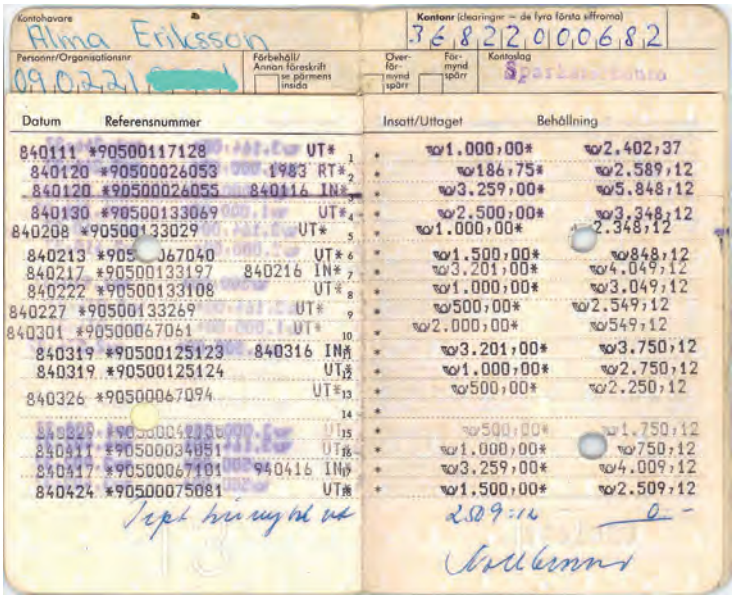

Den gamla boken avslutades efter uttag av 1 500 kronor. Då raderna var slut transporterade kassören saldot till ny bok, nollade och makulerade den gamla.

Den nya boken fick samma nummer som den gamla och det transporterade saldot skrevs med samma datum som uttaget. Allt detta och referensen 999999 var en teknikalitet, inget som noterades i centrala system.

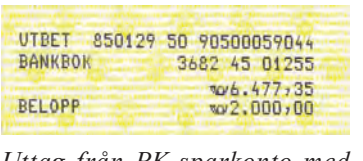

Uttag från PK-sparkonto med bok, kod 50. Den bevarade boken visar att det var Kapitalkonto 24 månader. (19)85 01 29, P-nr 9050 Arvidsjaur. Ingående saldo 6 447,35 skulle anges före uttagsbeloppet. En kontrollåtgärd.

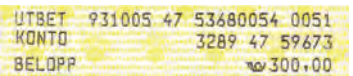

Uttag från PK-konto med bok, kod 47. (19)93 10 05, P-nr 5368 Stockholm 42.

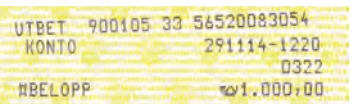

Utbetalning från personkonto utan bok, kod 33. (19)90 01 05, P-nr 5652 Märsta 2. Kontonumret motsvarar ett personnummer. Löpnumret 0322, på tredje raden, visar att det är en löneanvisning, som, om den inte togs ut kontant, hade stannat på kontot.

Online och säkerhet

Före PKM fick postkontoren tryckta spärrlistor. Dom blev snabbt inaktuella. I PKM kunde spärrlistor läsas in från kassett. Online-kontor kunde hämta spärrlista och säkra belopp i realtid.

Vid systemnedgång skulle kassören bekräfta ett meddelande och överta ansvaret enligt gamla tiders kontroller med spärrlista och kontrollringning för belopp över vissa gränser.

Inledningsvis var inte ens hälften av kontoren direkt uppkopplade. En bekant berättade: ”Kontoret fick betala för sin uppkoppling så alla kassor hade inte PKM-utrustning. När det var pension blev det problem, för då fick en del kassor vara öppna som manuella. Eftersom man inte var online så fick man ringa för att säkra pengarna. Mindre belopp släppte man igenom utan kontroll av täckningen.”

Kontroll av ingående saldo kunde också ske genom uppkoppling mot centrala system. Då måste kassören aktivera uppkopplingen, vilket även skrevs ut på PKM-kvittot med ONLINE. Jag tror att saldot då erhölls från systemet och inte behövde ges in av kassören.

Om kontohavare inte hade alla dokument i ordning för ett uttag, och PKM inte var online-ansluten, kunde uttag ske efter att kassören ringde upp redovisningscentralen för att säkra beloppet.

Tjänsten registrerades som ”Direktuttag reserv(ations) bl(ankett) G”. 1996 kostade den 10,00 kronor. Avgiften registrerades på kod 14, konterade inbetalningar, konto 31558. Uttaget registrerades som en egen transaktion på eget kvitto, här avskilt. (19) 12 16, P-nr 5665 Sigtuna.

Saldobesked NB-personkonto utan bok

En person med personkonto utan bok behövde hålla reda på sina transaktioner och saldo. Men han kunde också gå in på Posten och begära kontoutdrag för ett antal konton i Post- respektive Nordbanken. Med PKM uppkopplat online till centrala system, kunde aktuellt saldo och de senaste transaktionerna skrivas ut på en särskild blankett i A6-format.

Räckte inte de två senaste transaktionerna kunde ytterligare nio transaktioner skrivas ut på baksidan. Blanketten kallades Bl2130.05 Saldouppgift/Kontering/Korrigering, vilket antyder även annan användning. Posten reserverade sig för transaktioner som eventuellt inte är bokförda.

Avsluta bok/konto

Vid uttag av resterande belopp och avslut av bok/konto (i modern tid med direktuppkoppling) kunde upplupen ränta hämtas från systemet och skrivas in som näst sista transaktion.

Den nya behållningen registrerades som uttag och behållningen blev nollad. Boken makulerades genom hålslagning. Kunden fick en kopia på den till stora delar maskinellt ifyllda avslutningsnotan, därtill ett PKM-kvitto med utbetalt belopp.

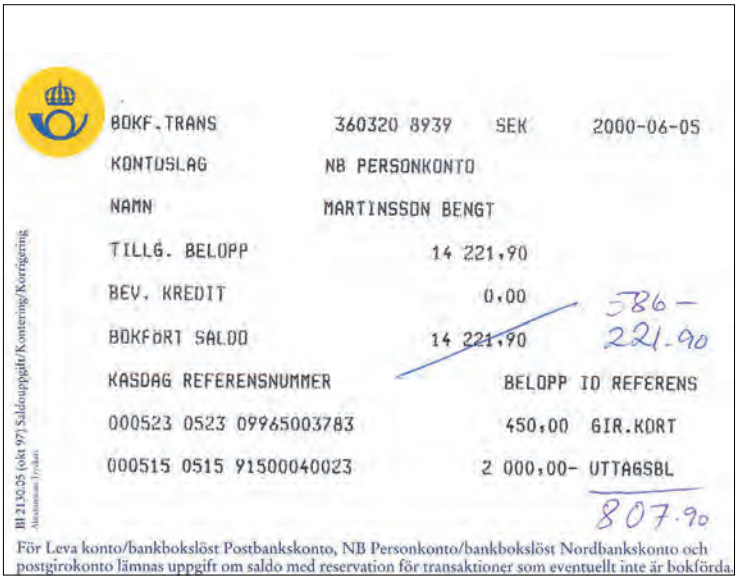

Den 5 juni 2000 ville en kontohavare stämma av sitt tillgängliga belopp före genomförandet av några transaktioner. Han sparade kontoutdraget och noterade några transaktioner – in eller ut är oklart och personligt.

Till höger: Avslutningsnota och PKM-kvitto på utbetalt belopp, här avrundat med 7 öre till närmaste krona. Kod 47 stod nu för: Avslut, konto utan bok.

I samband med avslutet kunde kontohavaren få ett underlag för kommande deklaration av räntan. Blanketten ”UPPGIFT – Ränta för avslutat konto” fylldes i för hand. Exemplet nedan till höger försågs med en horisontal PKM-kontrollskrift med koden 42 (Bankbok, avslut) före dateringen (19)89 11 10 och det utbetalade beloppet. Kunden fick del 2, kopian av blanketten. Originalet försvann in i Postens arkiv.

Uppgift – Ränta på avslutat konto. Manuellt ifylld och bekräftat med PKM-kontrollskrift, kod 42 (avslut) (19)89 11 10.

Avslutningsvis

Med avslut av konto kan det vara lämpligt att avsluta del 7 i denna serie. Det kan finnas skäl att återkomma till banktjänster som valutaväxling och hantering av värdepapper. Som vanligt ser jag fram emot synpunkter och kommentarer.

Giselher Naglitsch giselher.naglitsch@gmail.com

Kinesisk raritet i miljonklassen

En uppföljning av Postiljonens framgångsrika specialauktion av Folkrepubliken Kina, där alla objekten såldes, ofta till flerdubbla utropspriserna, planeras till våren 2022.

Denna blir än mer omfattande och innehåller bland annat ett exemplar av det mest sällsynta och värdefulla av alla Folkrepubliken Kinas frimärken.

År 1956 utgavs en serie frimärken avbildande berömda kinesiska byggnadsverk. Ett av dessa avbildade den södra och mest berömda porten till kejsarpalatset, ”Tien-an men”.

Dock visade den solstrålar från en nedgående sol, medan meningen var att bilden skulle visa byggnaden i soluppgång. När det upptäcktes, drogs upplagan omedelbart tillbaka, men några få exemplar hade hunnit säljas. Ett nytt frimärke

framställdes, vilket utkom i februari 1957, mer än åtta månader senare.

De få exemplar av dessa ”felaktiga” märken som är bevarade är mycket eftertraktade. Världskatalogen Michel noterar dem i ostämplat skick till 200 000 euro (katalognummer 318V). Under senare år har ett exemplar sålts i Kina och ett annat i USA, båda för runt en miljon kronor.

Hedin, Lagerlöf och Bileski

Under sommaren 2021 var det några riktigt heta dagar, då man trivdes allra bäst inomhus. Just en sådan dag gick jag igenom innehållet i en kartong som legat orörd i många år. Där hittade jag ett litet informativt blad från den kanadensiske frimärkshandlaren Kasimir Bileski i Winnipeg, Manitoba. Han var aktiv som handlare i mer än 80 år och en hejare på att utforma spännande annonser. Dessutom brukade han bifoga små blad med information av olika slag. Mitt återupptäckta blad handlade om den så kallade Hedinserien från Kina utgiven 1932.

Bileski (1908–2005) var på många sätt en legendarisk frimärkshandlare. På 1930-talet köpte han i London ett stort arkiv Liberia från Perkins Bacon. År 1959 informerade han den filatelistiska världen om upptäckten av ”Seaway Inverted”, det vill säga ett frimärke från Kanada med omvänd mittbild.

På det hela taget var Bileski en mycket färgstark personlighet. Han var specialist på att köpa upp större arkiv och partier som han sedan sålde via välformulerade annonser i frimärkspressen eller i form av urvalssändningar.

När svenskamerikanen Hans Lagerlöf (1880–1952) gick bort såldes hans omfattande samlingar av auktionsföretaget H. R. Harmer i New York. I sin text skriver Bileski att samlingen bestod av runt 500 album. Dessförinnan hade Lagerlöf under sin levnad gjort hela 23 donationer av filatelistiskt material till Postmuseum i Stockholm. Det var Harmer som i en separat transaktion sålde ett stort parti kinesiska frimärken till Bileski.

Sven Hedin (1865–1952) är ju en av de mest kända svenskarna genom tiderna. Han gjorde en mängd resor till Centralasien och Kina och väl hemkommen skrev han enormt populära böcker om sina upplevelser. Tyvärr fick sig hans rykte en ordentlig smäll, då det visade sig, att Hedin var en stor beundrare av Adolf Hitler och det nationalsocialistiska systemet.

Från 1927 till 1933 ledde Sven Hedin en mycket omfattande vetenskaplig expedition med internationellt deltagande till nordvästra Kina. För att hjälpa till med finansieringen gav Kina den 3 juni 1932 ut en serie på fyra frimärken med valörerna 1, 2, 3 och 4 cents, det vill säga 10 cents för en komplett sats. Totalt trycktes 25 000 serier av vilka 4 500 såldes till nominella värdet på ett begränsat antal postkontor i Kina.

Motivet – *Nomader i öknen* – var baserat på en målning som då fanns i Palatsmuseet i den kinesiska huvudstaden. Var målningen finns idag är okänt; i stort sett alla föremål fördes bort från Peking under inbördeskriget och de flesta finns idag i ett museum på Taiwan.

Den resterande upplagan överlämnades till Sven Hedin och han sålde dessa serier för $5 per styck. Många serier orderstämplades och en hel del användes på brev som Hedin skickade till sin syster Alma i Stockholm. Men gissningsvis förblev huvuddelen av upplagan i postfriskt skick.

Enligt Bileski var Lagerlöf en av Hedins större finansiärer och han köpte en stor del av upplagan som därmed kom till USA. Lagerlöf sysslade väl inte direkt med försäljning av frimärken varför partiet blev liggande orört fram till dess att Bileski köpte det.

Bileski uppger att partiet omfattade en tiondel av hela upplagan. Eftersom han nämner upplagan 25 000 torde partiet ha omfattat cirka 2 500 serier. Under de kommande decennierna sålde Bileski varje år ett antal serier från detta parti men intresset var då inte alls lika stort som det är idag.

Bileski var påhittig och han tillverkade små kort på vilka han monterade en komplett ostämplad serie. Den aningen felaktiga texten påstår att serien var en gåva från Sven Hedin till vännen Hans Lagerlöf, se överst på nästa sida.

Vår kanadensiske handlarvän var inte helt nöjd med hur försäljningen av Sven Hedinserien hade utvecklat sig men någon gång på 1990-talet fick frimärkshandlaren Michael Rogers i Florida information om att Kasimir Bileski hade en större restupplaga av Hedinserien. Rogers hade gjort sig ett namn som ledande specialist inom kinesisk och asiatisk filateli.

Det dröjde inte länge förrän Rogers hade köpt i stort sett hela partiet. Bileski nämner att Rogers betalade $30 000 för det som återstod. Gissningsvis blev det en lönsam affär för Bileski som uppgav att en enda komplett arkserie ingick i partiet.

Idag har nog flertalet Hedinserier spridits till samlare över hela världen. Det är tveksamt om det finns några större partier kvar.

På brev brukar de numera säljas för flera tusenlappar per styck och när jag kollar en större auktionssajt på nätet tycks flertalet säljare erbjuda serien i postfriskt skick för mer än 2 000 kronor. En stämplad serie fanns till salu för 1 200 kronor. Antalet erbjudanden av Hedinserien var dock mycket begränsat.

Christer Brunström

Sveriges bandfrimärken 1920–1936

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Medlemspriset är 280 kronor plus porto 50 kronor, alltså 330 kronor

Boken skickas snarast efter betalning av 330 kronor till bankgiro 568-1580

Vid beställning i internetbanken ange medlemsnummer, bokens namn, antal exemplar och mobilnummer.

Du kan läsa mer om boken på sff.nu/bandfrimarken

AC-träff i Vindeln

Den 1-2 oktober hölls AC-Träffen i Vindeln efter två års uppehåll. Träffen samlar samlare från hela Norrland, från Sundsvall i söder, Östersund i väster, Luleå i norr och Vasa i Finland i öster. 30 till 40 mil enkel väg avskräcker inte norrlänningar.

Det var ingen tvekan om att alla var glada att se varandra igen. Redan vid lunchtid på fredagen började de första anlända, och det dröjde inte länge förrän glada samtal och rotande i varandras medhavda lådor började. Cirka 30 personer övernattade på Hotell Vindelgallerian som finns i samma byggnad som mässan.

Till lördagens stora auktion hade ett 50-tal anmält sig. Lars Andersson från Skellefteå höll i klubban och auktionen med drygt 160 utrop blev som vanligt

lyckad. Krister Jakobsson, ordförande i arrangörsklubben Vindelns Filateli och Samlarförening, ser redan fram mot nästa mässa i april 2022. Välkomna till Vindeln!

Thomas Gunnarsson

Falkenbergs FF firar 75 år

Lördagen den 13 november, i samband med Frimärkets Dag, firar Falkenbergs Filatelistförening 75 år av aktiv verksamhet.

För evenemanget har vi hyrt in oss i kommunens nya flaggskepp Argus och vi har öppet mellan klockan 10–14.

Förutom sedvanliga aktiviteter som försäljning av de nya frimärkena visar vi en enkel utställning med exempel på hur man kan samla frimärken.

Klockan 11.30 kommer Jan Sandberg att visa ett bildspel med några nedslag i filatelins och klubbens historia.

Klubben har även låtit trycka upp en tolvsidig minnesskrift med några axplock ur klubbens historia. Se separat annons.

Som ett led i firandet har Falkenbergs kommun valt att använda vår logga som underlag för blomsterplanteringen på Vallarna. Välkommen!

Jan Sandberg
Ordförande Falkenbergs Filatelistförening

Trollex och Frimärkets Dag

Nu är vi i Trollhättan igång igen efter bland annat ett auktionsstopp i 1½ år. Den 11 september såldes den vilande vårauktionen från 2020 med nygammal publik.

SFU gör nystart med Trollex efter flera års uppehåll. Samtidigt flyttas Frimärkets Dag från sin ordinarie dag till den 20 november. Det är den nybyggda Parkhallen som tar emot oss. Den är så ny så frågan är om den ät helt färdig till trolldagen! En ny auktion planeras till april 2022.

Eric Johansson

Firade 100 när de blev 101

Covid-pandemin har ställt till mycket för många runt om i världen. Även filatelistföreningarnas verksamhet har under ett drygt år legat nere.

I Falun fyllde Falu Filatelist- och Vykortsförening 100 år 2020. Men firandet av jubileet i november ställdes in. Smittriskerna var för stora.

Istället genomfördes jubileumsfestligheter i år istället. Mötesförbuden hävdes ju första september och 11 oktober arrangerade klubben den storauktion med 200 objekt som förbereddes redan för ett år sedan, och i auktionspausen efter 100 objekt bjöd klubben på smörgåstårta.

Med besökare från grannklubbarna i Sandviken, Bollnäs, Fagersta, Ludvika och Mora blev det en bit över 30 deltagare på arrangemanget och klubbordföranden Lars-Erik Måg kunde klubba i väg cirka 65 procent av auktionsobjekten för en summa på närmare 9 000 kronor.

Det krävdes den största möteshallen i församlingshemmet Kristinegården i Falun för att få rum med alla besökare och auktionsobjekt vid Falu Filatelistförenings 100-årsjubileum. Bild: Lars-Erik Måg

I samband med måltiden kunde också klubbens sekreterare Agne Nyberg berätta en del om klubbens 100-åriga historia för mötesdeltagarna.

Luftigare på Frivy

Den 26 september var det dags för en av landets mest populära mässor, Frivy i Huskvarna. Det här var 32:a upplagan.

Det var en något annorlunda mässa denna gång på grund av coronapandemin. Det var dock inte som förra året helt stopp för mässan.

Mässgeneralen Hans-Ove Aldenbrink i arrangerande Jönköpings Posthistoriska Förening berättar att man inte hade marknadsfört sig hos säljarna men det kom ändå kring 25 mot normalt ytterligare tio. Målet var att ha lite färre säljare och kunna göra det luftigare för att minska riskerna med smitta av coronaviruset.

Antalet besökare var för övrigt lite färre än vanligt men det tyckte man inom arrangörsleden var bra. Säljarna verkade också nöjda för det köptes friskt av alla som letade i lådor och pärmar. Det gjordes en hel del fynd och själv lyckades jag hitta flera vykort över järnvägsstationer som saknades i samlingen, bland andra Ekeryd och Jönköpings Hamnstation. Därmed var den söndagen räddad.

Per Bunnstad

Jan Palmén vid SFF:s bord. Bilder: Per Bunnstad.

Mässgeneralen Hans-Ove Aldenbrink.

FIRARDAGS

Vi gratulerar våra medlemmar med födelsedag i december

DECEMBER

90 år
3 Kai Nilsson, Västerås
3 Sten Svänson, Kungälv
24 Kjell Edvardsson, Tystberga

85 år
1 Esbjörn Jonsson, Trelleborg
4 Stefan Landoff, Stockholm
10 Bo Beckman, Huddinge
24 Gunnar Olsson, Göteborg
27 Jan Dahlström, Kristianstad
31 Rolf Tinder, Göteborg

80 år
5 Claes Höglund, Mora
6 Hans-Gunnar Eklöf, Landsbro
7 Jan Palmén, Sjömarken
11 Stefan Bielkhammar, Norrköping
14 Lars-Gerhard Westberg, Borås
18 Göran Olsson, Simrishamn
20 Sigvard Pålsson, Råå
24 Åke Eriksson, Luleå
29 Bo Lindgren, Uddevalla

75 år
16 Clas-Göran Mellberg, Kinna
25 Christer Rothman, Sundbyberg

70 år
1 Klas Larsson, Mariestad
1 Christer Svensson, Hässelby
3 Jan Thulin, Kungsbacka
5 Sven-Arne Lindblom, Timrå
7 Leif Landqvist, Värends Nöbbele
7 Douglas Storckenfeldt, Åhus
13 Jan Petersson, Helsingborg
14 Rolf Flygare, Älta
16 Rune Backlund, Visingsö
19 Erik Hamberg, Uppsala

60 år
10 Stefan Nilsson, Linköping
17 Lars-Erik Maarup, Sala

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Norden 2022

499:- plus frakt 99:-

(ord. pris 600 kronor plus frakt)

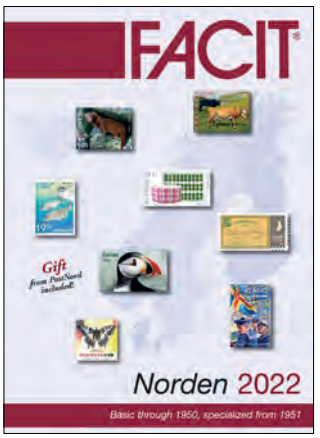

Katalogen utkom i samband med utställningen Eslövia första helgen i november och innehåller Nordens frimärken från 1951 och framåt med varianter, samt perioden före 1951 med utgåva och valör, utan varianter.

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bg 568-1580

Ange Facit Norden 2022 på talongen samt ditt medlemsnummer och mobilnummer. Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu.

För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 120:- i porto

ANNONSPUSSEL 7–2021

Från vilka av våra annonsörers hemsidor är nedanstående bilder hämtade? Skriv ned svaret tillsammans med namn, adress och gärna eventuell e-postadress på ett vykort och posta så att vi får lösningen senast 25 november: SFF-Filatelisten, Teknikringen 1E, 583 30 LINKÖPING.

A

B

C

D

1:a pris: Åländska postens årsbok 2020–2021, skänkt av Åland post.

Årsboken på 77 sidor innehåller årets och förra årets alla 19 frimärken, tre miniatyrark, två häften, två serier frankeringsetiketter, ett miniark och ett grafiskt blad. Upplaga: 1300 exemplar.

Priset på årsboken är 102 euro och finns att beställa på webshop.alandpost.com/sv/

2:a–3:e pristagarna får varsin trisslott.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer. Lycka till!

Vinnare och lösning:

I förra numrets korsordstävling blev Sten Olsson, Uppsala, vinnare av Facit Norden 2022, skänkt av Postiljonen/Facit Förlags AB. Riktpriset på katalogen är 600 kronor plus porto. Den kan beställas till medlemspris, 499:- plus frakt 99:-. Se vår egenannons på sidan här bredvid eller läs mer på www.sff.nu.

Bengt Martinsson, Luleå, och Gösta Nordmark, Södra Sunderbyn, får varsin trisslott.

S		O		O	J	A	K	A	N	G	A	S
L	U	P	P		Ö		A		Ä		S	
A		E			S	I	N	N	R	I	K	A
N	Ä	R	K	E	S		A		A		A	
I		A			E		L			B		S
A	Z	T	E	K		M	E	N	U	E	T	T
F		I			E	O	N			D		A
A	N	O	N	Y	M	A		F	Y	R	A	N
N		N			A		S			A		S
	V		B		N		K	U	N	G	E	N
S	E	P	A	R	E	R	A			A		I
	R		R		R		R		Y	R	A	N
K	A	T	A	M	A	R	A	N		E		G

vanG

SMÅANNONSER

Annons för privatpersoner om 5 rader kostar 50 kr (cirka 150 tecken inklusive mellanrum). Är det mer debiteras 50 kronor per 5 nya rader. Annonserna uppdelas i avdelningarna BYTES, KÖPES, SÄLJES och ÖVRIGT. Markera noga önskad placering. **För fel som uppstår på grund av slarvigt skrivna manus ansvaras ej. Manus kan ej skrivas på girotalong.**
OBS! Annonser för auktioner och evenemang har upphört under småannonser
MANUS till SMÅANNONSER för tidningens nästa nummer ska vara redaktionen tillhanda under adress SFF-Filatelisten, Teknikringen 1 E, 583 30 Linköping, **senast 5 veckor före utgivningsdag.** Förskottslikvid insätts samtidigt på bankgiro 568-1580 Sveriges Filatelist-Förbund.
Alla som har tillgång till E-post, skicka din annons till redaktion@sff.nu.

Medlemmar kan själva lägga in ett obegränsat antal sökbara annonser med bilder helt gratis på Samlamera (samlamera.sff.nu).

KÖPES

Minnesposststämplar på vykort med motiv Vinter Grand Prix i Dalarna 1931–33 samt 1936.
anderssloma@gmail.com

Göteborgs Stadspost. Söker brev, varianter och andra ovanliga objekt. Betalar bra. Claes, armeria@telia.com, 070–698 28 57

Disneyvykort svart/vita 1930-talet från fi merna Hund och Katt o Musse Piggs galapremiär samt reklamvykort från filme Snövit (RKO Radio Films)
anderssloma@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt.
Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping.070–666 76 18. info@magnusengstedt.se

Samlingar ortstämplar BD och AC län köpes.
073-2103015, bibo44@gmail.com

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta:
bernt.e42@gmail.com

AC Djupviken 1885–1886, prakt/lyx. Allt av intresse.
Göran Westerlund, Svedbergsgatan 8A, 913 31 Holmsund, goran.w@telia.com

Samlingar ortstämplar på Gustaf VI Adolf köpes.
073-2103015, bibo44@gmail.com

Rabatthäften. Årgång 1979–1980 130 kr/st inkl. frakt. Årgång 1981–1990 150 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier.
a.stahlberg@hotmail.com

Vykort (privattagna) från UPU-kongressens utflykt till Mariefred o Strängnäs den 16/7 1924.
anderssloma@gmail.com

Frimärken och brev stämplade Österåsen från Z-län på vapen-, lejon- och ringtyp. Forss på ringtyp från Z-län. Österåsen på OII Y-län. Järpen på OII Z-län. Ryttern, Haraker och Lillhärad U-län på ringtyp, lösen.
Arne Strömbäck, Box 155, 72105 Västerås. Tel. 0224-20187. E-mail: stromback.arne@gmail.com

Vykort med reklam för 6-dagarsloppet och Sverigeloppet på cykel utgivna av Pressbyrån.
anderssloma@gmail.com

SÄLJES

Julmärken helark 10:-/st. Du kan få förteckning via mail.
hasse@vindeln.net, 0730929610

10 rabatthäften för Norden. Pris: 2 100:-. Portofritt (rek).
postcards@skillingaryd.nu

75 procent på Facit Sverige. Postfriskt, ostämplat o stämplat. Allt för påseende o portofritt.
Jan-Åke Eriksson, Klöxhultsvägen 55, 343 34 Älmhult. 070–637 12 42

Varianter från 140 bzx–framåt. Du kan få förteckning via mail.
hasse@vindeln.net, 0730929610

Besök min hemsida på www.samlamera.se. Klicka på webshop och säljaren Pincett. Marknadens bästa utbud av lyx/klassiskt-modernt.

Häften med beteckningar. Du kan få förteckning via mail.
hasse@vindeln.net, 0730929610

OBS!

Underlag för annonser skickas numera alltid till
SFF-Filatelisten, Teknikringen 1 E, 583 30 Linköping
eller till **redaktion@sff.nu**

Motiv: Arkeologi, Bilar, Blommor, Boxning, Cykel, Djur, Fartyg, Fiskar, Fjärilar, Flygplan, Folkdräkter, Fotboll, Friidrott, Fåglar, Hundar, Jul, Järnväg, Kartor, Katter, Konst, Läkare, Musik, Mynt, Nobel, Olympiader, Religion, Reptiler, Ridsport, Rymd, Röda Kors, Scouting, Segling, Simning, Snäckor, Sport, Teater, Uniformer, Vapensköldar.
Nu även Arkitektur, Berömda personer, Flaggor, FN-UPU m.fl. 41.500 olika utgåvor. 100 motivområden. Begär listor. Billigt: Endast 3 kronor per Micheleuro. 5–15 procent rabatt vid större köp.
K-E Svensson, P O Hallmans Gata 17, 112 69 Stockholm.
svenssonkarlerik44@gmail.com

Minnespoststämplar till och med 1987, cinderella, ortstämplar, vykort med mera.
kent.jiresjo@telia.com tel 070-775 08 25. Se även samlamera.sff. nu Säljare Onsalakent.

Frimärken Sverige, Norden**,** par, block, häften, årssatser, FDC. Postfriskt och stämplat.
Bertil Malm, Skarke, Rödjan 1, 53273 Varnhem. bertilmalm368@gmail.com

Europa-CEPT med medlöpare postfriska 1956–2021. Även en del postfriska med fastsättare. Tala om vad du saknar.
Bengt Hjalmarsson, Sta Ursulas väg 21C, 722 18 Västerås. Bengt.hjalmarsson@outlook.com

Berlin, 25% av Michel. Det mesta av **o** och en del **. Sänd mancolista till: Bengt Sjögren, Östra Långgatan 13, 45772 Grebbestad, 0525-10474.

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i lyx-klassiskt eller modernt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070–666 76 18, info@magnusengstedt.se

Idrottsbilder Rekordmagasinet 1951-framåt. Du kan få förteckning via mail.
hasse@vindeln.net, 0730929610

Ländersamling styckas och säljes billigt. 258 länder, drygt 42.000 olika utgåvor. (Endast 3 kronor per Micheleuro) Från Aden till Övre Volta. Dessutom 5–15 procent rabatt vid större köp. Begär listor över länder du vill komplettera.
K-E Svensson, P O Hallmans Gata 17, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Brevklipp 900 gram Sverige 80 kronor. Portofritt vid förskottsbetalning i brev eller till personkonto 380608-5951. Har även klipp Danmark, Norge, Finland, Island, DDR, Tyskland, Tjeckoslovakien, Ungern.
Bertil Malm, Skarke, Rödjan 1, 53273 Varnhem. bertilmalm368@gmail.com

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Postal X
499:- plus frakt 99:-

(ord. pris 600 kronor plus frakt)

Katalogen för alla samlare av ortstämplar och posthistoria. Utkommer vart femte år.

Nyheter i Postal X:
– Sjöpoststämplar
– Svenska brev – omfattande uppdatering
– Hård pärm samt i färg
– Samtliga avsnitt är uppdaterade

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bg 568-1580
Ange Postal samt ditt medlemsnummer och eventuella mobilnummer.
Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu
För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 120:- i porto

Läs mer om SFF:s böcker: http://www.sff.nu/litteratur/

Möten

OBS! Glöm inte att skicka in nya mötesdagar!
Dessa tas emot på: info@sff. nu
Kontrollera att ni fått svar att vi tagit emot dem.

På grund av Covid-19 gäller det att kontrollera att mötena verkligen blir av. Kontakta gärna föreningen i förväg!

Alingsås Möte varje onsdag utom jul, nyår och sommaren i föreningslokalen Noltorpsgatan 3 kl. 18.

Alvesta Möten andra tisdagen i månaden under jan–maj och sept–dec. Föreningsgatan 1 kl. 19

Arvika 15/11, 13/12. Ingesunds Folkhögskola kl 17.30

Bollnäs 11/11 månadsmöte med Frimärkets Dag, 9/12 möte med glögg, julgröt och auktion. Bystugan i Lenninge kl 19

Borås 11/11 föreläsning, 9/12 julmöte. Simonsland, Viskastrandsgatan 5 kl. 18.30 (öppet fr 17.30)

Eksjö 17/11 Ingemar Frejdh berättar om Kaliningrad, 8/12 Britt-Marie Karlsson visar bilder från gamla Eksjö. NBV-lokalen, Norra Storgatan 27 kl. 18.30

Enköping 12/11, 10/12. 2022: 14/1, 4/2, 4/3. Wallinska gården, Kryddgårdsgatan 8 kl. 18.30

Eslöv 18/11 auktionsfritt möte, 2/12 större medlemsauktion, 16/12 julavslutning. Ekenässkolans nya matsal kl. 18.30

Fagersta 4/12. Sveasalongen, Västanfors. 2022: 11/1, 8/2, 8/3, 12/4, 13/9. Restaurang Bergsmannen, Fagersta. Dörrarna öppnas kl. 19.00, klubbmöte kl. 19.30

Falkenberg 17/11 medlemsauktion, 24/11 S-träff, 8/12 Anders Johansson visar Elisons – Livet i byn. Framtidens hus, Torggatan 5. Kl. 17 urvalshäften, mötesförhandlingar kl. 18.15. S-träffar kl. 15–17

Falköping 2/12 julavslutning. Träffpunkt Ranten, Järnvägsgatan 10 kl. 19

Falun 13/12. Nybrokyrkan, SMU-ingången från Nybrogatan kl. 19

GÖTEBORG
GFF 16/11, 7/12. 2022: 18/1, 1/2, 15/2. Dalheimersalen, Dalheimers hus, Slottsskogsgatan 12 kl. 18.30

Islandsklubben 11/11 föredrag med Kjell Nilson, 9/12. Lundenhallen mellan nya och gamla skolan, Kärralundsgatan 3

SFF 18/11, 2/12, 16/12. Lundenhallen mellan nya och gamla Lundenskolan, Kärralundsgatan 3 kl. 17.30–21.30

Halmstad 8/12 auktion och julbord. Servicehuset Karl XI kl. 17

Haninge 22/11 klubbauktion, 13/12. PRO-Villan, Runstensvägen 38, Handen kl. 19.30

Helsingborg 6/12 julavslutning. Lybecksgatan 22, Råå kl. 18

Hudiksvall 24/11, 15/12. Östra Samlingssalen, Djupegatan 43 kl. 18

Härnösand 11/11, 9/12. Vårstagatan 1 kl. 14

Hässleholm 24/11. Orienteringsklubbens lokal på Hövdingegatan 26 kl. 18

Hörby 30/11. ABF:s lokal, Tingsgatan 26 C kl. 18

Järfälla 16/11, 7/12. 2022: 4/1, 18/1, 1/2. Hästskovägen 81 kl. 18

Jönköping Möten den 4:e tisdagen i månaden september–november. December den 2:a tisdagen. Lokal: Duvgatan 22, Österängen kl. 18.30

Kalmar 11/11, 9/12 julavslutning. 2022: 13/1, 10/2. IOGT-NTO-huset, Trädgårdsgatan 12 kl. 18–20.30

Karlshamn Första måndagen i varje månad utom juni–augusti. Karlshamnstravet, Hokavägen 23, Asarum kl. 18

Karlskrona 24/11 vykortskväll, 10/12 julavslutning. Dessutom varje vecka onsdagsöppet kl. 14–18. Klubblokal: Nya Skeppsbrogatan 3

Karlstad 17/11, 8/12. Sockenstugan vid Grava kyrka kl. 18.30

Katrineholm 14/12. Mariagården, Fredsgatan 40 kl. 18.30

Kil 7/12. Kulturhuset KilArena Industrigatan 1 kl. 17

Kramfors 18/11, 16/12. HSO-lokalen, Strandgatan 19. Från kl. 17.30, möte kl. 18.30

Kristianstad 16/11. 2022: 18/1, 8/2, 1/3. ABF:s lokaler, 1 vån, Blekingevägen 6 (Samhall) kl. 18

Kungsbacka 23/11, 7/12. ABF-huset, Verkstadsgatan 14 kl. 18

Laholm Andra torsdagen i januari–april och september–december. Klarabergslokalen kl. 18

Lidingö 25/11. Ny lokal: Ansgarskyrkan i Lidingö centrum kl. 18–20

Linköping 6/12. Klockhuset, Hjälmsätersgatan 6 E kl. 18

Luleå 14/12.Kungsgatan 28 kl. 19

Lund 16/11, 8/12. Träffpunkt Sankt Laurentiigatan 18 kl. 17.45

Malmö Se föreningens hemsida

Mjölby 13/12. ABF-lokalen, Kanikevägen 15 kl. 19

Mora 6/12. 2022: 10/1, 7/2, 7/3, 4/4, 2/5. Mora Kulturhus kl. 18

Norrköping 8/12. Åby Folkets hus, Gamla Stockholmsvägen 38 kl. 17–21

Norrtälje 16/11 föredrag av Pentii Kölhi, 30/11, 14/12. Vegagatan 15B, ingång från gaveln kl. 18.30

Nossebro 8/12. 2022: 5/1, 9/2. Stationshuset, Järnvägsg. 5 kl. 19

Osby 2:a onsdagen i varje månad utom juli–augusti. Vykortssektionen samma tid men 3:e onsdagen. Rönnebacken kl. 19

Oskarshamn: 2:a och 4:e tisdagen i månaden (sep–nov, jan–maj). PRO-lokalen, Åsaskolan hus B kl. 18.30

Oxelösund 18/11, 2/12, 16/12. Häftessektionen: 11/11, 25/11, 9/12. Alstigen 10 kl. 19

Sandviken 17/11, 8/12. Valhalla kl. 18

Sjöbo 17/11, 8/12. Tomtemuseum, Törnedalsgatan 2C kl. 18

Skara 25/11 föredrag av Fredy Neuman, 16/12. Skara Scoutkårs hus, Kinnekullegatan 19 kl. 18.30.

Skövde 30/11, 14/12. Studieförbundet Vuxenskolan, Rådmansgatan 24 kl. 19

Sollefteå 2/11, 7/12. Hullsta Gård kl. 18.30

Sollentuna 17/11, 1/12, 15/12 Minervavägen 4, Häggvik kl. 18

Solna 23/11, 14/12. 2022: 11/1. 25/1, 8/2, 22/2, 8/3, 22/3, 12/4. Skytteholmsskolans matsal kl. 17

Stenungsund 6/12. 2022: 3/1, 7/2, 7/3. Hasselbacksvägen 38, udda månader kl. 14, jämna kl. 18.30

STOCKHOLM

Asiensamlarna Möte i Stockholm var tredje lördag i varje månad. AB Phileas lokaler kl. 11

Hembygdsfilatelisterna 20/11, 15/12 gemensamt möte med SSPD i SFF:s lokal i Älvsjö kl. 19.

Islandssamlarna 2/12. Phileas lokal på Svartensgatan 6 kl. 19

SPFK Möten varje tisdag under januari–maj och augusti–november. Timmermansgatan 46 kl. 10–12

StFF Stockholm 24/11, 8/12. Medborgarhuset på Hägerstensåsen. Riksdalervägen 2, kl. 18.30

SMPS se www.smps.se

SSPD 20/11 på Postmuseum, 15/12 i SFF:s/SFU:s lokal i Älvsjö

Sundsvall 7/12. Kyrkans hus, Floragatan 4 (lokal Paulus). Samling från kl. 17.30, möte 18.30

Sunne 1/12. 2022: 12/1, 2/2, 2/3, 6/4, 4/5. Timotejvägen 8 kl. 18.30

Tingsryd 18/11. Englanderska fastigheten kl. 18.30

Torshälla 21/11, 5/12, 19/12. 2022: 9/1, 23/1. Riktargatan 66 kl. 09.30

Traheryd 16/11, 7/12. Verdandilokalen, Södra Stationsgatan 25 kl. 18.30

Tranemo Tredje tisdagen januari–maj. Församlingshemmet, Borås-vägen 56, Länghem kl. 18.30

Trelleborgs FK 17/11, 15/12. Kontinentgatan 2, kl. 19

Trollhättan 24/11 Peter Stommendahl, 8/12, 15/12. Kyrkans Hus, Drottninggatan 42 kl. 18.30–21

Täby 15/11, 29/11, 13/12. Tibble Gymnasium, matsalen kl. 18.30

Ulricehamn 17/11, 15/12 julmöte. 2022: 19/1 årsmöte. Vuxenskolan, Södra Kullagatan 3 A, 1 tr kl. 18.00

Umeå 18/11, 9/12. Östra Kyrkogatan 14 (Tempelriddarna) kl. 18.30

Varberg 14/12. ABF, Brunnbergsvägen 5 från kl. 18, möte kl. 19

(H)Vetlanda 16/11 föredrag med Christer Brunström, 30/11, 14/12. Stationsgatan 5 D kl. 19

Vindeln Första onsdagen varje månad från september. ABF, Vindelgallerian kl. 18

Vällingby 13/11, 22/11, 6/12, 20/12. Trappans annex på Albert Aronsons torg kl. 18

Västervik 8/12. Lionslokalen, Hallströmgatan 26 (in på gården) kl. 19

Västerås ABB 24/11, 15/12. IOGT, Slottsgatan 6 kl. 19

Västerås FF 14/12. Studieförbundet Vuxenskolan, Lysgränd 1 kl. 19

Västerås FK 5/12. Studieförbundet Vuxenskolan, Lysgränd 1 kl. 19

Växjö 8/12 storauktion, 13/12 julmiddag, Mariakyrkan, Kungsvägen 117 kl. 18.30

Ystad 29/11, 13/12. Lancasterskolan, S:t Petri Kyrkoplan 2 kl. 19

Åmål Andra tisdagen i varje månad. Åmålsgården kl. 18

Älmhult Andra tisdagen i varje månad utom i juni–aug. Gärdesgatan 26 A kl. 18.30

Ängelholm 13/12 julavslutning. Godtemplaregården kl. 19

Örebro 14/12. Korskyrkan, Mosåsvägen kl. 18

Örnsköldsvik Möten andra onsdagen i månaden. Ödsbergska gården, Skyttegatan 3 kl. 18.30–21

Östersund 16/11, 30/11, 14/12. Biblioteksgatan 33 kl. 18

Östhammar Uppgifter om föreningens verksamhet finns på www.ostfil.se

Mötesdatum till nr 8 senast den 20/11 till info@sff.nu

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Sverige 2021
399:- plus frakt

(ord. pris 450 kronor plus frakt)
Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg
Nyheter:
– Sveriges järnvägsfraktmärken
– Sveriges helsaker – uppdaterad
– Gåva från Postnord medföljer
– Hård pärm

Facit Special Classic 2022
399:- plus frakt

(ord. pris 500 kronor plus frakt)
Facit Special Classic 2022 är på 504 sidor och innehåller Nordens alla frimärken fram till 1951 med varianter och är inbunden i hårt omslag

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bankgiro 568-1580
Ange Facit Sverige 2021 och/eller Special Classic 2022 på talongen samt ditt medlemsnummer och mobilnummer. Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073–203 02 00, e-post: kansli@sff.nu.

Porto: 79:-/bok eller 120:- för båda. För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 90:- i porto per bok

Läs mer om SFF:s böcker: http://www.sff.nu/litteratur/

Kalendarium

OBS! Risk för inställda aktiviteter på grund av coronapandemin

Auktioner

11–13/11 Malmö Frimärkshandel i Malmö
12–13/11 Skanfil Moldenhauer i Osl
13/11 Philea i Stockholm – Myntauktion
13/11 Göran Magnusson i Karlskrona
14/11 Nordhallands FF Höstauktion
15/11 Frimärksnetto i Helsingborg
25/11 Philea i Stockholm – Kvalitetsauktion
29/11 Göta i Partille – Höstauktion

4/12 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli i Stockholm: Beckeman del 5
5/12 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli i Stockholm: Kvalitetsauktion
11/12 Tre Kronor i Lindesberg
13/12 Tre Kronor i Lindesberg
15–16/12 Philea i Stockholm

2022

9/1 Björn Jarlvik i Stockholm
15/1 Frimärksnetto i Helsingborg
7–11/3 Christoph Gärtner i Tyskland
15/3 Frimärksnetto i Helsingborg
17–19/3 Postiljonen i Malmö
15/5 Frimärksnetto i Helsingborg
20–24/6 Christoph Gärtner i Tyskland

Utställningar

13–14/11 Frimung 2021 i Solna
19–22/11 Notos 2021 Athen i Grekland (Fepa)

2022

19–26/2 London 2022 (I)
4–6/3 Norrphil 2022 i Täby (N+R)
31/3–3/4 Hunfil x 2022 (I)
18–22/5 Helvetia 2022 i Lugano i Schweiz (I)
9–12/6 Capex 2022 i Toronto i Kanada (I)
4–9/8 Indonesia 2022 i Jakarta i Indonesien (I)
8–11/9 Melbourne 2022 Australien (Fiap)
13–16/10 Liberec 2022 i Liberec i Tjeckien (Fepa)
21–23/10 Nordia 2022 i Birkeröd, Danmark (No)
24–26/11 Monacophil, Monaco (I)
8–12/11 Cape Town 2022 i Kapstaden i Sydafrika (I)

2023

25–28/5 Ibra 2023 i Essen i Tyskland (I)
Nyborg 2023 i Nyborg i Danmark (N)

2026

23–30/5 Boston 2026 (I)

Rapportera nya datum till oss

redaktion@sff.nu

Frimärksutgivning mm

11/11 Nya svenska frimärken
13/11 Frimärkets Dag

Mässor / Evenemang

~~13/11 Täby. Samlarmässa i Näsbyparks Centrum~~
INSTÄLLD
13/11 Frimärkets Dag över hela landet
13/11 Karlskrona FK Höstmässa
20/11 Trollex Samlarmarknad i Trollhättan

2022

5/3 Falköpingsmässan

UPPDATERAS KONTINUERLIGT PÅ
WWW.SFF.NU/EVENEMANG

Auktioner

Auktioner

AuctionHouse international
Postiljonen
040 - 25 88 50
08 - 32 70 70
stampauctions@postiljonen.se www.postiljonen.com

SVERIGES FRIMÄRKS HANDLARE FÖRBUND
Märket för köptrygghet!
Sveriges Frimärkshandlareförbund
www.stampdealers.se

samlamera!

SKANFIL Auksjoner
Auksjoner
Postordresalg
Be om gratis kataloger!
www.skanfil.no

Här finns plats för fler!

Butiker

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker
www.trekronor.one • 070-598 80 08

CONTENTA FRIMÄRKEN AB
Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651
Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com

www.philea.se
AB PHILEA
8 auktioner om året

UPPSALA FILATELI HB
Ring 0768687807 för öppettider
Se även: www.facebook.com/uppsalafilateli/
Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala 076-8687807
dag.ekdahl@gmail.com KÖPER/SÄLJER

Här finns plats för fler, kontakta redaktionen!

Köpes

SVERIGES FRIMÄRKS HANDLARE FÖRBUND
Märket för köptrygghet!
Sveriges Frimärkshandlareförbund
www.stampdealers.se

VI KÖPER KONTANT BÄTTRE SAMLINGAR
Alla länder aktuellt. Bra betalt!
Ring gärna till 073-98 06 003 eller maila till stamps@mimir.se
Mimir
www.mimir.se
(Associerad med AB Philea)
Svartensgatan 6 nb, 116 20 Stockholm

Distanshandel

Distanshandel

Upptäck oss!
Du också!
www.nordfilateli.se

My Stamps
Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940
Tel: 070–518 92 30
Se www.mystamps.se

www.unidafi.com
Frimärken och häften
Sverige, Norge, Danmark, Island, Finland, Grönland, Färöarna, DVI, Åland
Unidafi AB

Hundratusentals frimärken från de flesta LÄNDER och MOTIV. Skriv/ring till oss och ange ditt samlarområde.
Beställ en "personlig prislista"!
Mimir
www.mimir.se
(Associerad med AB PHILEA)
Svartensgatan 6 NB, 116 20 Stockholm, Tel: 08-38 13 23, stamps@mimir.se

Auktion och direktförsäljning
av frimärken från Kina och Asien
www.dtstamps.com

samlamera!

FACIT stamps
Omfattande sortiment postfriskt Sverige - ständigt nya specialerbjudanden!
040-25 88 55 · www.FACITstamps.se

SVERIGES FRIMÄRKS HANDLARE FÖRBUND
Märket för köptrygghet!
Sveriges Frimärkshandlareförbund
www.stampdealers.se

HAR DU BESÖKT VÅR HEMSIDA?
Hos oss hittar du mängder av intressanta objekt till bra priser. *Besök oss redan idag!*
www.OnlinePhilately.com

Nyheter

Här finns plats för fler, kontakta redaktionen!

posten
Köp norska frimärken online
posten.no/frimerkebutikken

www.norsten.com
Besök min websida och se mina specialofferter och prislistor.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.
Karl A. Norsten AB
Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

DAVO ALBUM

har en elegant design
Beställ prislista idag
Stor sortering insticksböcker

Pris-exempel
Sverige utan fickor
1855 - 1989
inkl. pärm + kassett 640:-

DAVO

FRIMÄRKSCENTRUM I VÄXJÖ
Kungsgatan 16A, 352 33 Växjö
Tel 0470-198 40
Internet: www.frimarkscentrum.se

URVALSHÄFTEN

Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA

Komplett 30 sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855-2020 till låga priser.

www.frantzideal.se

IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

sfu
Sveriges Frimärksungdom

Ge ditt barn/barnbarn en fantastisk present

Det finns knappast något som ger ett barn lust att lära så som en spännande hobby.

Ge därför ditt barn/barnbarn ett medlemskap i en frimärksklubb för 70 kronor, det ingår ett startpaket!

Gå in på Sveriges Frimärksungdoms hemsida www.sfu.se och anmäl ditt barn/barnbarn eller kontakta kansliet på info@sfu.se för mer information.

FRIMÄRKS-NETTO
frimarksauktioner.se
15:e udda månader
AUKTIONER
Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album
SAFE
safealbum.se
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

samlamera!

Välkomna till

Frimärkets Dag 2021 och Frimung 2021
Lördag och söndag 13–14 november

Bergshamraskolans aula, Hjortstigen 1, 179 71 Solna

T-banestation Bergshamra, uppgång mot Bergshamra torg
Närmaste busshållplats heter Kungshamra

Öppet lördag och söndag kl 11–15. Prisutdelning för Frimung söndag kl 14

Frimärksutställning – Tävling i att montera ett FDC (lördag) – Värdering av frimärken kl 12 båda dagarna – Försäljning av de nya frimärkena – Motivfrimärken & material billigt – Tipspromenad – Plockbord – Lotteri – Fika finns att köpa

sfu STOCKHOLM

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
Vi uppmanar alla att stanna hemma om man känner sig sjuk.

Sveriges Frimärksungdom
www.sfustockholm.se, info@sfustockholm.se

Utställningar på nätet: www.netex.se

Falkenbergs Filatelistförenings 12-sidiga minnesskrift över 75 år som aktiv förening. Pris inklusive porto 40 kr. Beställ via brev till Jan Sandberg, Arvidstorpsv 55, lgh 1602, 311 39 Falkenberg eller e-post jan.sandberg1@telia.com Betalning i efterhand. Kan även köpas för 25 kr på Frimärkets Dag på Argus.

Leuchtturm
www.frimarksnetto.se
Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

Auktion 9 januari 2022
Se på internet ca 15000 objekt.
Större samlingar och partier köpes.
www.jarlvik.com
Björn Jarlvik Filateli / Stockholm
Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

Internet 2
11 och 13 december

Frimärken, Samlingar, Partier & Lådor
Live/Realtid Lördag 11 december kl. 10
Osålt från 2021 med reducerat utrop.
Och mycket Ringtyp inkl. bättre försändelser!

Stämplar Vapen till Band
Live/Realtid Måndag 13 december kl. 17
Ortsstämplar Vapen till Band. Med extra fokus på O, P & R län samt många Ringtyp.

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker

www.trekronor.one
info@trekronor.one 070 - 598 80 08
Rönnbärsvägen 17 - 711 33 Lindesberg

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
Svensk Filatelistisk Tidskrift
Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö

Internationell auktion

17 - 19 mars 2022

Omvänd ram *Citrongul*

Höjdpunkter:

”Denmark Gold 1851-1863”
”People’s Republic of China”, del 2
Klassiskt Sverige

Inlämning till vårauktionen är igång!

Kontakta oss så diskuterar vi gärna dina frimärken. Vi erbjuder även kontantköp samt att ombesörja upphämtning av materialet i ditt hem. Kontakta Andreas Lindekvist på ***040-25 88 52*** *eller* ***andreas.lindekvist@postiljonen.se***

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

Postiljonen AB • Box 537 • 201 25 Malmö • Tel. 040-25 88 50 • Fax. 040-25 88 59
Tel. Stockholm 08-32 70 70 • Tel. Köpenhamn +45 33 91 52 00 • www.postiljonen.com • stampauctions@postiljonen.se